

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

לפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ

העותר

היועץ המשפטי לממשלה

באמצעות פרקליטות המדינה - המחלקה לעניינים בינלאומיים על ידי
ב"כ עו"ד מתן עקיבא עו"ד אביטל ריבנר

נגד

המשיבה

מלכה לייפר (עציר)

על ידי ב"כ עו"ד יהודה פריד, עו"ד טל גבאי ועו"ד ברוך זכאי

החלטה

רקע

1. ביום 17.8.14 הוגשה נגד המשיבה עתירה להכריז עליה כבת הסגרה לאוסטרליה בגין עבירות מין שביצעה שם, לכאורה, בקטינות בבית הספר אותו ניהלה בעיר מלבורן.
2. לאורך כל ההליך נטען על ידי ב"כ המשיבה, כי היא אינה כשירה לעמוד לדין ועל כן יש להפסיק את הליך ההסגרה נגדה, בהתאם להוראת סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ").
3. ביום 21.2.16 הורה בית המשפט המחוזי בירושלים לפסיכיאטר המחוזי ליתן חוות דעת בנוגע למצבה הנפשי של המשיבה לפי סעיף 15(ג) לחוק טיפול בחולי נפש התשנ"א-1991 (להלן: "חוק טיפול בחולי נפש").
4. לאחר אשפוזה של המשיבה, ביום 30.3.16, מצאו ד"ר צ'רנס, פסיכיאטר מחוז ירושלים, ביחד עם ד"ר גבי לובין (להלן: ד"ר לובין) מנהל המרכז הירושלמי לבריאות הנפש, כי המשיבה אינה כשירה לעמוד

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

לדין באותה העת משום שהיא הייתה שרויה במצב פסיכופטי פעיל. במהלך הדיונים הציגו גם באי כוחה של המשיבה מספר חוות דעת מטעמם אשר מהם עלה, כי המשיבה אינה כשירה לעמוד לדין.

5. ביום 2.6.16 הורה בית המשפט המחוזי (כב' השופט הבכיר א' כהן), בהסכמת הצדדים, על הפסקת ההליכים נגד המשיבה בהתאם להוראות סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, לאחר שקבע כי המשיבה אינה מסוגלת לעמוד לדין. בנוסף, ניתן צו לטיפול מרפאתי כפוי למשך 10 שנים במרפאה בירושלים בהנהלת ד"ר דינרשטיין.

6. ביום 12.2.18 הוגשה לפניי (עקב פרישתו של כ' השופט א' כהן) בקשה לחדש את ההליכים בעניינה של המשיבה בטענה, כי היא אינה לוקה בנפשה, אלא מתחזה. בבקשה נטען, כי ישנן ראיות חד משמעיות המצויות בידי העותר לפיהן נראתה המשיבה מנהלת אורח חיים נורמטיבי, מבצעת קניות לבדה, כותבת המחאה בבנק הדואר ומשוחחת עם חברים ובני משפחה, כך שהציגה מצג שווה לפני מטפליה ולפני הוועדה הפסיכיאטרית, כי היא לוקה בנפשה. לשיטתו, מדובר במתחזה כמי שסובלת ממחלת נפש, וזאת במטרה להתחמק מהליך ההסגרה. עוד באותו היום הוריתי על חידוש הליכי ההסגרה לצורך דיון בבקשה.

7. מאז חודשו הליכי ההסגרה, הוגשו חוות דעת שונות ביחס למשיבה. העותר אחז בחוות דעת שונות מטעם הפסיכיאטר המחוזי (ד"ר איגור ברש, ד"ר דניאל ארגו וד"ר אלה וייסברוד), התומכות בטענה כי המשיבה מתחזה לחולת נפש והיא כשירה לעמוד לדין. המשיבה מצדה נשענה על חוות דעת (פרופ' טרפּלר, פרופ' טיאנו, פרופ' קוטלר וד"ר גרגורי כץ) העומדות על כך שהיא אכן חולת נפש. כן נשמעו לפניי שבעה מומחים פסיכיאטריים (שלושה שמונו על ידי פסיכיאטר מחוז ירושלים (ד"ר איגור ברש, ד"ר דניאל ארגו וד"ר אלה וייסברוד) וארבעה מטעם המשיבה (פרופ' טרפּלר, פרופ' טיאנו, פרופ' קוטלר וד"ר גרגורי כץ)) וכן פסיכיאטר מחוז ירושלים בעצמו (ד"ר צ'רנס).

8. בתום הליך ההוכחות, בדיון מיום 23.9.19 נתתי החלטה מפורטת ונרחבת המתייחסת לחוות דעת שונות, לראיות שהוצגו ובהם הסרטונים, עדות השכנים, העוקבים והשוטרים, לעדויות המומחים כמו גם לעובדה שהמשיבה מקבלת טיפול פסיכיאטרי במסגרת שירות בתי הסוהר. בהחלטתי נקבע, כי העותר לא הרים בשלב זה את הנטל להיעתר לבקשתו לחידוש הליכי ההסגרה. עם זאת, למען הסר ספק, נוכח

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

חוות הדעת הסותרות, מתוך זהירות הצופה פני עתיד, הוריתי על מינוי פאנל מומחים אשר ייתן את חוות דעתו ביחס לשאלה אם מדובר במתחזה או בחולת נפש. נגד החלטה זו הוגשה על ידי המשיבה עתירה לבית משפט העליון (בג"ץ 6747/19) אשר נמחקה לבקשת המשיבה מיום 10.11.19.

9. בדיון מיום 6.10.19 הוריתי לפסיכיאטר מחוז תל אביב, ד"ר עוזי שי לבחור את פאנל המומחים אשר ייתן את חוות דעתו ביחס לשאלה אם מדובר במתחזה או חולת נפש. בהתאם להוראתי, הפאנל הנבחר על ידו הוא כדלקמן: ד"ר אמיר בן אפרים, פסיכיאטר מחוזי צפון (להלן: "ד"ר בן אפרים"), ד"ר אלין רוזנצוויג, פסיכאטר מחוזי חיפה (להלן: "ד"ר רוזנצוויג") וד"ר אילנית אייזקס (להלן: "ד"ר אייזקס"), סגנית פסיכיאטר מחוזי חיפה.

10. לאחר מתן החלטה זו, הוגשו בקשות נוספות בקשר לפאנל המומחים, בינהן בקשה המתייחסת לשאלה אם המשיבה תאלץ לעבור את הבדיקה בניגוד לרצונה. במסגרת החלטתי מיום 4.11.19 קבעתי, כי ככל שיתעורר צורך בכך, לא יהיה מנוס מהפעלת סמכותו של בית המשפט לכפות על המשיבה את הבדיקה. נגד ההחלטה זו וכן על ההחלטה מיום 23.9.19 הוגש ערר על ידי המשיבה לבית משפט העליון (בש"פ 7503/19) אשר נדחה בהחלטה מיום 3.12.19.

11. ביום 9.1.20 הוגשה לפניי חוות דעתם של פאנל המומחים, כאמור, בשאלת כשירותה של המשיבה לעמוד בהליך ההסגרה. פאנל המומחים קבע פה אחד, כי המשיבה מתחזה ביחס לכושר שיפוטה ויכולת תפקודה והיא כשירה לעמוד לדין. עוד התייחסו חברי הפאנל במסגרת חוות הדעת לחוות הדעת הקודמות שהוגשו בעניינה, הן מטעם העותר והן מטעם המשיבה.

12. ביום 2.2.20 ביקשה המשיבה לאפשר לפרופ' טיאנו ופרופ' קוטלר, מומחים מטעם ההגנה, להגיש חוות דעת משלימות מטעמם. כן התבקש לזמן כעדי הגנה באמצעות בית המשפט, הן את ד"ר צ'רנס והן את המומחים הפסיכיאטריים מטעם השב"ס ולהורות על העדתם של שלושה עדי הגנה - מר יעקב זיבאלד (אחיה של המשיבה), גב' רחל רבינוביץ' (אחותה של המשיבה) ועו"ד רוזנבלט, אשר לדבריהם נטען על ידי פאנל המומחים כי הוא "מייצג" את המשיבה, העותר התנגד לבקשה זו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

13. ביום 18.2.20 קבעתי, כי בשים לב לשאלה העומדת לפתחי האם המשיבה כשירה לעמוד לדין, שהיא שאלה שבמומחיות, יש לשמוע בשלב זה עדים מומחים בלבד שערכו חוות דעת כדין. זאת בשונה מהשלב הקודם שאז התרתי שמיעת עדותם של עדים, שכן לא דובר בעובדות שעלו במהלך חוות הדעת מפיה של המשיבה, אלא בראיות שהושגו במהלך חקירה משטרתית ומעקב של חוקרים פרטיים, ועל כן התאפשרה חקירתם של עדים אלה. בגדרי החלטה זו צוין, שלאחר חקירת מומחי הפאנל, שמורה למשיבה הזכות לפנות בבקשה נוספת לבית המשפט ככל שיעלו נסיבות חדשות המצדיקות שמיעת עדים נוספים מטעמה. כפועל יוצא, התרתי למשיבה להגיש חוות דעת משלימה של פרופ' טיאנו ופרופ' קוטלר. בנוסף, לא מצאתי שיש מקום לזמן את ד"ר צ'רנס למתן עדות בשנית, שכן דעתו נשמעה בהרחבה בעת עדותו המקיפה והממושכת אשר נשמעה לפניי ביום 24.1.19, בה המליץ על מינוי פאנל מומחים. עוד לא מצאתי להורות על הזמנתם של פסיכיאטרים מטעם שב"ס, מאחר שהם לא ערכו חוות דעת כדין והם הרופאים המטפלים במשיבה.

14. ביום 25.2.20 הוגשה חו"ד משלימה של פרופ' קוטלר וביום 3.3.20 הוגשה חו"ד משלימה של פרופ' טיאנו.

15. לאחר שב"כ המשיבה ביקשו לחקור את חברי הפאנל, התקיים דיון ביום ה-26.2.20 בו העידו לפניי ד"ר רוזנצוויג וד"ר אייזקס. בדיון שהתקיים למחרת ביום ה-27.2.20 העיד לפניי גם ד"ר בן אפרים.

16. ביום 3.3.20, המשיבה הגישה בקשה נוספת להעדת ד"ר צ'רנס ורופאי שב"ס, בטענה שנתגלו נסיבות חדשות במהלך חקירתם הנגדית של חברי הפאנל. ב"כ העותר בתגובה, התנגד לזימונם של עדים אלו וכן הודיע כי אינו מבקש לחקור את מומחי המשיבה בחקירה נגדית ואף הסכים להגשת תצהירי עו"ד רוזנבלט ומר יעקב זיבאלד.

17. בהחלטה מיום 10.3.20, לא מצאתי לשנות מהחלטתי לפיה מאחר שמדובר בשאלה שבמומחיות על כן רק עורכי חוות דעת יוכלו למסור עדותם. אשר לד"ר צ'רנס, עדותו נפרשה לפניי באופן מלא ולא מצאתי שיש מקום לחקירה נוספת. לפיכך הוריתי לצדדים לסכם טענותיהם בעל פה ביום 18.3.20.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

18. בשל מצב החירום לא ניתן היה לקיים את הדיון במועדו, ומאחר שממילא ביקשה המשיבה לפטור אותה מהתייצבות לדיון, הוריתי כי תחת הסיכומים בעל פה יגישו הצדדים סיכומים בכתב, כך שהעותר יגיש תחילה סיכומיו עד ליום 7.4.20 והמשיבה תגיש סיכומיה עד ליום 28.4.20.

דיון

19. השאלה העומדת לפתחי היא, איפוא, האם לאמץ את חוות דעת פאנל הפסיכיאטרים שמונה על ידי, לפיה המשיבה מסוגלת לעמוד לדיון וכי היא מתחזה לגבי כושר שיפוטה ויכולת תפקודה, או לדחותה ולהותיר את החלטת כב' השופט א' כהן על כנה.

20. כבר כעת אומר, כי לאחר שעיינתי בחוות הדעת, שמעתי את המומחים, עיינתי במכלול החומרים שעמדו לפני ונתתי דעתי לטיעוני ב"כ הצדדים בסיכומיהם, החלטתי לאמץ את חוות דעתם של פאנל הפסיכיאטרים ומצאתי כי המשיבה מסוגלת לעמוד לדיון.

האם המשיבה מסוגלת לעמוד לדיון?

21. כאמור, לפניי מחלוקת בדבר כשירותה של המשיבה לעמוד לדיון פלילי. את מקורה הנורמטיבי של שאלה זו ניתן למצוא בהוראת סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי"). חוק סדר הדין הפלילי אינו מגדיר מהו אותו "חוסר מסוגלות לעמוד לדיון", וכך גם החוק לטיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991.

22. שאלת הכשירות לעמוד לדיון עניינה כשירות דיונית, דהיינו מסוגלותו של הנאשם לעמוד לדיון בגין האישומים המיוחסים לו. זאת, להבדיל משאלת הכשירות המהותית, שעניינה יכולתו של הנאשם לשאת באחריות פלילית בגין המעשים המיוחסים לו (ר' ע"פ 7492/07 תה"ג נ' מדינת ישראל (28.10.2009) פסקה 16; י. קדמי "על סדר הדין בפלילים", חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום עמ' 1971).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

23. ההחלטה בשאלת מסוגלותו של נאשם לעמוד לדין היא הכרעה משפטית הנתונה בידי בית המשפט (ר' ע"פ 3230/05 גולה נ' מדינת ישראל (22.1.07)). בבואו להכריע בשאלה זו, נעזר בית המשפט בחוות דעת של מומחים בתחום הפסיכיאטריה. עם זאת, בית המשפט אינו כבול לקביעות שנקבעו בחוות דעת זו או אחרת, בייחוד כשמדובר במצב בו קיימות חוות דעת סותרות. על בית המשפט לבחון את טיבן של חוות הדעת ואת אמינותן במבחנים של מהימנות והגיון ולהכריע איזו מן התיזות המוצעות מתיישבת עם המציאות העובדתית המוכחת (ר' ע"פ 597/88 אנג'ל נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(5) 221, 243 (1992)).

24. משחלוקים הצדדים בשאלת כשירות המשיבה לעמוד לדין, על בית המשפט להכריע אם בעטיו של מצב נפשי נתון לא מסוגלת המשיבה להתגונן כראוי מפני ההאשמות המופנות כלפיה ולקחת חלק פעיל בהליך המשפטי, אינה מסוגלת להבין את מצבה ופשרם של ההליכים המתנהלים נגדה, להעריך את חומרת העבירות ולהיות מסוגלת לייפות את כוחו של עורך דין על מנת לתקשר עם עורך דין במטרה לקבל סיוע משפטי (ר' ע"פ 7747/08 פלוני נ' מדינת ישראל (5.8.10); ע"פ 237/67 כחלה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד כב(1) 182 (1968)). עם זאת, יודגש שמסוגלותה של המשיבה להתמצא בהליך המשפטי אינה כוללת דרישה שתאפשר לנהל את הגנתה באופן עצמאי, ואף ייתכנו מקרים של נאשמים שמנת המשכל שלהם לא גבוהה והם יתקשו להבין את ההליך נגדם, אך הדבר לא יהווה סיבה לפטור אותם מעצם קיום ההליכים נגדם (ר' י. קדמי "על סדר הדין בפלילים", חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום עמ' 1973).

25. על-מנת לקבוע שנאשם אינו כשיר לעמוד לדין על בית משפט להשתכנע, כי הנאשם חולה במחלת נפש וכי מחמת מחלה זו הוא אינו מסוגל לעמוד לדין, להבין את המתרחש ולהתנהל באופן מושכל לצורך הגנה על עצמו במסגרת ההליך הפלילי. ברי, איפוא, כי עצם קיומה של מחלה הוא תנאי הכרחי אך לא מספיק לצורך קביעת כשירותו של נאשם לעמוד לדין מחמת ליקוי נפשי (ראו פרשת פלוני הנ"ל, י. קדמי "על סדר הדין בפלילים", חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום עמ' 1982). הגם שמדובר בעניין שברפואה, עצם קיומה של מחלה מסור להכרעה שיפוטית ובית המשפט ולא הרופא המומחה הוא הקובע אם נאשם חולה במחלת נפש כמובנה בחוק, זאת על-יסוד הכרעה בין חוות-דעת מומחים שהובאו מטעם הצדדים תוך שקלולן ובחינתן אל מול מכלול הראיות שהובאו לפניו לצורך הכרעה בסוגיה. נגזר מכך, כי גם הכרעה בדבר אי מסוגלות הנאשם לעמוד לדין, כמו גם הכרעה בשאלת

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

קיומו של קשר סיבתי בין מחלת הנפש לחוסר מסוגלות הנאשם להבין, להתגונן ולשתף פעולה עם סנגורו, מסורה בלעדית לבית המשפט. גם הכרעות בסוגיות אלו הן פרי שיקול ושקלול מגוון ראיות יחד עם חוות-דעת מומחים.

26. יודגש, כי אינני נדרשת בשלב זה לקבוע מימצא משפטי בשאלה האם המשיבה חולה "במחלת נפש" כמובנה המשפטי בחוק, כל שעלי להכריע עתה הוא בשאלה בדבר כשירותה של המשיבה לעמוד לדין על בסיס הטענה לפיה היא אינה מסוגלת להבין את ההליך המשפטי, לשקול שיקולים ענייניים ולשתף פעולה עם סנגוריה ועם מאמצי ההגנה. בהקשר זה אבחן את התנהגותה של המשיבה מחוץ לבית המשפט, במסגרת הבדיקות הפסיכיאטריות כאינדיקטורים המאשרים או השוללים את הטענות הללו.

רף הכשירות הנדרש לעמוד לדין במסגרת הליך הסגרה

27. שאלת כשירות המשיבה לעמוד לדין מתנהלת בענייננו במסגרת הליך הסגרה. אין בחוק ההסגרה או בחקיקה אחרת, התייחסות מפורשת באשר לטענה בדבר אי-כשירות לעמוד לדין במסגרת הליכי הסגרה, שהם המבואה להליך הפלילי אותו עתיד לעבור האדם שיוסגר למדינה בה יועמד לדין.

28. במסגרת ע"פ 1727/16 **בולטיאנסקי נ' היועץ המשפטי לממשלה** (25.4.17) (להלן: "**בולטיאנסקי**") נחלקו הדעות בבית המשפט העליון בשאלת סוגיית האופן בו נדון מצבו הנפשי של אדם במסגרת הליך ההסגרה, האם מכוח סייג תקנת הציבור או מכוח ההוראות הרגילות של חוק טיפול בחולי נפש.

29. כבוד השופט נ' סולברג סבר, כי אין מקום לבחון את שאלת הכשירות לעמוד לדין בהליך הסגרה, אלא במסגרת סייג תקנת הציבור המצוי בסעיף 2ב(א)(8) לחוק ההסגרה, על מבחניו המחמירים. מאחר שבירור טענת אי-כשירות לעמוד לדין דורש העמקה – קיום דיונים, קבלת חוות דעת מומחים ועריכת חקירות – שאינה אופיינית להליכי ההסגרה. לדידו, סעיף זה רחב דיו כדי למנוע הסגרתו של אדם שמצבו הנפשי מעורער עד כדי אי-יכולתו לעמוד לדין, ככל שיוכח כי קיימים אינטרסים ציבוריים מהותיים החורגים מעניינו האישי. ב"כ העותר נשענה על עמדתו של כב' השופט נ' סולברג. מאידך, לעמדת כב' השופט ס' ג'ובראן, אפשר ששאלת מסוגלות הנפשית של מבוקש ההסגרה לעמוד לדין

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

תתברר בשני אפיקים חלופיים- הן כטענה להפסקת הליכים לפי סעיף 170 לחסד"פ משום פגיעתו הקשה בחירותו של מבוקש ההסגרה הנלווית להעברתו לידי מדינה אחרת אשר לו והן כעילה להפעלת סייג תקנת הציבור לפי חוק ההסגרה. עם זאת גם לדידו, הליך ההסגרה שונה מהליך ההעמדה לדין.

30. כב' השופט נ' הנדל נמנע מלהביע עמדה סופית במחלוקת וסבר, כי האיזון יבוא לביטוי במתן פרשנות רחבה למונח תקנת הציבור – ואף מעבר לזו שהוצעה על ידי השופט נ' סולברג. גישה זו אינה מכתיבה תוצאה, אך מחייבת בדיקה רצינית בדבר זכויות נאשם בהליך כזה. זאת, לצד התחשבות בתכלית חוק ההסגרה, לרבות בחינת עמדת המדינה המבקשת בסוגיה.

31. יוער, שלא היה מקום להכרעה בסוגיה זו בדיון שלפניי, שכן במקרה דנו, לאור קביעתו של כב' השופט א' כהן שהפסיק את ההליך בהסכמת הצדדים בהתאם להוראות סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, ולא דחה את העתירה לאור סייג תקנת הציבור, וכן בהתחשב בכך שהוטל על המשיבה צו מרפאתי כפוי מכוח סעיף 15 לחוק, הרי שדינה של המשיבה כדין נאשמת. בהתאם לקביעה זו אף נוהל הדיון לפניי עד כה. משעה שהחלטתו של כב' השופט א' כהן מיום 2.6.16 הפכה חלוטה, הנתיב בו צועד בית המשפט הוא בהתאם לסעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, על כל המשתמע מכך, קרי, שמיעת עדים ומומחים. עם זאת, הנתיב בו צעד בית המשפט עד כה התייחס לסדרי דין ולשמיעת ראיות. ברם, לא היתה הכרעה אשר לסוגיית רף המסוגלות לעמוד לדין, והאם הוא שונה כאשר עסקינן בדיון בשאלת הסגרה אל מול הליך פלילי רגיל. שאלה זו לא עמדה להכרעה על ידי כב' השופט א' כהן, לאור הסכמת הצדדים כי המשיבה אינה מסוגלת לעמוד לדין. שאלה זו עומדת לדיון גם אם אנו מצויים בגדרי סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, שכן שאלת המסוגלות לעמוד לדין תלויה, לדידי, בסוג ההליך.

32. עניין זה נדון בבית המשפט המחוזי בגדרי תה"ג 32860-03-12 היועץ המשפטי לממשלה נ' בולטיאנסקי (15.3.15) שם קבע כב' השופט ב' צ' גרינברגר, כי הכשירות הנדרשת מאדם על מנת לעמוד בהליך הסגרה פחותה ומצומצמת יחסית לכשירות הנדרשת מאדם העומד להליך פלילי מקומי:

"ויש להבחין בין העלאת טענה של אי-כשירות לדין במסגרת הליך פלילי, לבין העלאת

טענה זו במסגרת הליך הסגרה. הליך הסגרה הוא הליך דינוני-פורמליסטי במהותו, המהווה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

מבואה בלבד להליך הפלילי, אשר יתקיים במדינה אליה יוסגר המשיב. זאת, בשונה מטענה בדבר כשירות דיונית בהליך הפלילי – אשר אינה מנותקת ממהות ההליך הפלילי עצמו".

מטבעו, הליך הסגרה הוא הליך שונה וקצר יותר, פשוט יותר שמידת שיתוף הפעולה הנדרש נמוך יותר. אין מדובר בניהול הליך ראיות כמו בהליך פלילי רגיל אלא מדובר בדיון ממצה יותר ומורכב פחות, כך שהצורך בשיתוף פעולה קטן יותר מהליך פלילי רגיל. על כן גם אני סבורה שבצב דברים זה הרף הנדרש צריך להיות נמוך יותר מהליך פלילי רגיל.

33. מבדיקות המשיבה בחוות דעת הפאנל עולה, כי המשיבה הבינה שמבקשים להסגירה למדינה אחרת (ר' עמ' 19 לחוות דעת פאנל המומחים):

"נשאלת מספר פעמים למה את עצורה?"

"מספר דקות לא עונה, אחר כך אומרת שאמרו עליה לשון הרע והמציאו עליה עלילה"

"מי המציא עלייך עלילה?"

"שלוש אחיות יהודיות, אני יודעת מה העלילו עליי, לא רוצה להגיד. בטוחה שזאת המצאה"

"אם היו אומרים את זה על מישהו אחר מה היית חושבת עליו?"

"הייתי מבררת אם זה נכון"

"איך?"

"לא יודעת איך, הייתי מבררת כי עלי המציאו"

"מישהו בירר עלייך?"

"בירר מי? לא עונה מי אך מציינת שאנשים רבים מאמינים לה"

"מי לא מאמין לך?"

"המדינה לא מאמינה, המדינה רוצה לשפוט אותי"

"עונה- יודעת שרוצים להסגיר אותה"

כן בבדיקתה השלישית הביע חשש שישלחו אותה לאוסטרליה ולא יודעת מה יהיה אם יחליטו להסגירה (ר' עמ' 35 לחוות דעת הפאנל).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

34. מדברים אלה ניתן להסיק, לכאורה, כי המשיבה מודעת למצבה המשפטי לאשורו, אם מדובר ברף כשירות לעמוד לדין הנמוך מהנדרש בהליך פלילי מאחר שמדובר בהליך של הסגרה ובין אם מדובר ברף כשירות לעמוד לדין גבוה כבכל הליך פלילי מקומי. ניכר מדברים אלה שמסרה המשיבה, כי היא מסוגלת להבין את מצבה ואת פשרם של ההליכים המתנהלים נגדה, ולהעריך את חומרת העבירות.

מומחה בית משפט

35. כאמור, ההחלטה בשאלת מסוגלותו של נאשם לעמוד לדין היא הכרעה משפטית הנתונה בידי בית המשפט. בבואו להכריע בשאלה זו, נעזר בית המשפט בחוות דעת של מומחים בתחום הפסיכיאטריה. עם זאת יודגש, כי בית המשפט אינו כבול לקביעות שנקבעו בחוות דעת זו או אחרת.

36. על חשיבות מינויו של מומחה רפואי מטעם בית המשפט כתב כב' השופט ס. ג'ובראן בע"א 916/05 כדר נ' הרישני (28.11.07) את הדברים הבאים:

"בית משפט זה חזר והדגיש לא פעם את חשיבות מינויו של מומחה מטעם בית המשפט. המומחה הוא ידו הארוכה של בית המשפט. ישנה חשיבות רבה לעדות מומחה ממונה ניטרלי, ככלי מתווך בין עולם הרפואה לאולם בית המשפט ומאפשר לבית המשפט לקבל חוות דעת ברורה מטעמו שלו בנושאים הטעונים מומחיות, בבחינת 'אל נא תעזב אותנו... והיית לנו לעיניים' (במדבר, י, לא). המשנה אומרת 'איך מודדין אלא מן המומחה' (משנה עירובין, ה). רוצה לומר, כי מזידת התחום נעשית על ידי מומחה הבקי בתחום" (שם בעמ' 29).

37. באשר למידת האמינות שבית המשפט מייחס לחוות דעת רפואית של מומחה מטעם בית המשפט קובעת הפסיקה בע"א 9598/05 ממן נגד חברת הביטוח "מגן" בע"מ ואח', (28.3.07) בעמ' 8, כי מומחה שמונה על ידי בית המשפט מהווה את ידו הארוכה של בית המשפט ונדירים מאוד יהיו המקרים בהם יחלוק בית המשפט על קביעותיו המקצועיות:

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

"הלכה פסוקה היא כי חוות דעתו של מומחה רפואי איננה אלא ראייה במסגרת כלל הראיות המובאות בפני בית המשפט ובית המשפט רשאי להסתמך עליה אך גם לדחותה, כולה או חלקה, אם ראה לנכון לעשות כן בנסיבות העניין (ראו ע"א 2160/90 רז נ' לאץ, פ"ד מז(5) 170 (1993) (להלן: עניין רז). יחד עם זאת, לא בנקל יסטה בית המשפט ממסקנות הכלולות בחוות דעתו של המומחה הרפואי אותו מינה. עמד על כך השופט אור בעניין רז באומרו:

כשבית המשפט ממנה מומחה רפואי, חזקה עליו שימנה מומחה רפואי המתמחה בתחום הרפואי שלגביו הוא מתבקש ליתן חוות-דעתו. ואמנם, אם אין בחוות-דעתו מסקנות אשר אינן יכולות לעמוד במבחן הביקורת של ההיגיון לאחר עיון בחוות הדעת ובראיות אחרות שלפניו, בית המשפט לא ייטה להתערב במסקנותיו של המומחה. אך לעיתים, מתוך עיון בחוות הדעת עצמה או במכלול נסיבות העניין, מתברר לבית המשפט שהתשתית העובדתית, שעליה היא נשענת, אינה מהימנה. במקרה כזה, בית המשפט רשאי שלא לסמוך על חוות-דעתו של המומחה, וראוי כי לא יבסס מסקנתו על אותה חוות-דעת (שם), עמ' 174. כן ראו: רע"א 3811/96 כלל הברה לביטוח בע"מ נ' ליברמן, פ"ד נ(3) 191, 194 (1996); ע"א 3212/03 נהרי נ' דולב חברה לביטוח בע"מ[פורסם בנבו]."

38. עוד יפים לענייננו הדברים שנאמרו בע"א 4681/07 עביר דהוד נ' נאאל חטאב (20.7.10):

"הקביעה הסופית באשר למצבו הרפואי של התובע פיצויים בגין נזקי גוף אכן מסורה בידי בית המשפט (ראו: ע"א 2160/90 רז נ' לאץ, פ"ד מז(5) 170, 174 (1993); ע"א 2541/02 לנגר נ' יחזקאל, פ"ד נח(2) 588, 583 (2004); ע"א 3212/03 נהרי נ' דולב חברה לביטוח בע"מ (לא פורסם, 24.11.2005) (להלן: עניין נהרי)), ואין בית המשפט מחויב לסמוך את קביעותיו בעניין זה על חוות דעתו של המומחה הרפואי שמינה, בבחינת "כזה ראה וקדש". יחד עם זאת, לא בנקל יסטה בית המשפט מקביעותיו של המומחה הרפואי שמונה מטעמו והנחת המוצא בעניין זה היא כי מדובר בחוות דעת מקצועית הניתנת על-ידי מי שאמון על הסוגיות הרפואיות אליהן היא מתייחסת. יידרשו, אפוא, נימוקים כבדי משקל על מנת להניע את בית המשפט לסטות מחוות דעתו של המומחה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

הרפואי שמונה על-ידו, אך בהיותה ראייה בין יתר הראיות במשפט, וככל שיש לכך הצדקה, הדבר בהחלט אפשרי (באשר למקרים שיצדיקו התערבות בקביעות המקצועיות-רפואיות שבחוות דעת המומחה ראו, למשל: ע"א 1156/92 סגל נ' סגל (לא פורסם, 7.8.1995); ע"א 8288/00 קרנית קרן לפיצוי נפגעי תאונת דרכים נ' סיכסך, פסקה 5 (לא פורסם, 24.7.2001); ע"א 7617/07 יומה נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ, פסקה 5 (טרם פורסם, 12.10.2008)).

מן הכלל אל הפרט

39. בפתח הדברים, נטענה על ידי ב"כ המשיבה טענה מקדמית כנגד חוות הדעת בכך שהאופן בו נקט העותר והגיש בקשה לעיון מחדש על החלטת כבוד השופט אמנון כהן לפיה המשיבה אינה כשירה לעמוד לדין בשל ראיות חדשות חד משמעיות המצויות בידי העותר לפיהם הציגה המשיבה מצג שווא בפני מטפליה ובפני הוועדה הפסיכיאטרית כי היא לוקה בנפשה. מראיות אלה עולה בבירור כי המשיבה מסוגלת לעמוד לדין וידוע ככלל כי בקשה זו לחידוש הליכים, היא "טרקלין הכניסה" היחיד שנוטר אל שערי הדיון המחודש בשל עקרון סופיות הדיון. כלומר, העילה לבחינה המחודשת של מצבה הנפשי של המשיבה על ידי הפאנל היא הצורך בליבון מחודש של הראיות ולא הצורך לבחון ולבקר מחדש את קביעותיו של השופט אמנון כהן והפסיכיאטרים עליהם התבססה החלטתו. אולם חוות דעתו של הפאנל קבעה במפורש כי מסקנתו אינה מבוססת על הראיות, אלא על הבדיקות הקליניות שנערכו למשיבה ובכך סגרו חברי הפאנל את "טרקלין הכניסה" שנוטר אל שערי הדיון המחודש. אם אין מקום להסתמך על הראיות, הרי שהבסיס לעיון חוזר נשמט. בהיבט זה חוות הדעת סותרת את טענותיו של העותר בבקשתו לחידוש ההליכים וממילא תומכת במסקנה שיש לדחותה וזאת ללא צורך להידרש לגופה של חוות הדעת.

40. אני סבורה, כי יש לדחות טענה זו משום שבדיון מיום 23.9.19 נתנה על ידי החלטה מפורטת ונרחבת המתייחסת לראיות שהוצגו ובהם הסרטונים, עדות השכנים העוקבים והשוטרים, ולעובדה שהמשיבה מקבלת טיפול פסיכיאטרי במסגרת שירות בתי הסוהר. בהחלטתי נקבע, כי העותר לא הרים בשלב זה את הנטל להיעתר לבקשתו לחידוש הליכי הסגרה. עם זאת, למען הסר ספק, בעקבות הראיות החדשות שנתגלו ומתוך זהירות הצופה פני עתיד הוריתי על מינוי פאנל מומחים אשר ייתן את חוות

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

דעתו ביחס לשאלה אם מדובר במתחזה או בחולת נפש. הפאנל נתן את חוות דעתו המבוססת על הבדיקות הקליניות אשר נערכו למשיבה. אולם הבסיס למינוי הפאנל, כאמור, היו הראיות החדשות אשר נתגלו ולכן יש להידרש לטענות שעלו לגופה של חוות הדעת כפי שיפורט בהמשך.

טענות בדבר אופן העבודה של מומחי הפאנל על חוות הדעת

41. לטענת ב"כ המשיבה, עיון בחוות הדעת של פאנל המומחים מצביע על פער תהומי בין המסקנות החד משמעיות המנויות בה לבין אופן ניתוח הנתונים והליך גיבוש המסקנות כך שאין להתייחסותם הפסקנית והנחרצת של המומחים על מה להישען. פער זה בא לידי ביטוי, לשיטתם, בגרסאות השונות שמסרו חברי הפאנל בדבר מספר המפגשים שערכו לצורך כתיבת חוות הדעת, כיצד נוסחה ונכתבה חוות הדעת על ידי ד"ר בן אפרים, עד כמה היו מעורבים שאר חברי הפאנל בכתיבתה, כמה טיוטות הוחלפו בין חברי הפאנל בטרם נחתמה חוות הדעת, מדוע החליטו על שלוש בדיקות, ומדוע הבדיקה הראשונה התקיימה רק ביום 4.12.19 כאשר חוות הדעת היתה צריכה להיות מוגשת עד ליום 10.12.19. עוד נטען בהקשר זה על ידי ב"כ המשיבה, כי חברי הפאנל הגדירו את מטרם מראש, קביעה וודאית שהמשיבה מתחזה לחולת נפש על מנת לשים סוף פסוק לסוגיה בה התלבט בית המשפט, וזאת עוד טרם ביצע הבדיקות הפסיכיאטריות למשיבה. לדידם, דבר זה בא לידי ביטוי בכך שחברי הפאנל בחרו להיפגש עם בני משפחתה של המשיבה יום אחד בלבד טרם המועד הסופי להגשת חוות הדעת, וזאת למרות החשיבות שמקנים המומחים באשר למפגש עם בני המשפחה.

42. מנגד, טענו ב"כ העותר על מקצועיות חברי הפאנל ועבודתם הזהירה הנסמכת על בדיקות קליניות שעשו למשיבה ועל צירופי תקצירי הבדיקות וחילופי הדברים בין חברי הפאנל למשיבה בגוף חוות הדעת. מומחי הפאנל הם נושאי משרה בכירים אשר ביצעו את הבדיקות וחיברו את חוות הדעת בנוסף למחויבויות הרבות אשר נובעות מתפקידם בשגרה.

43. מצאתי לדחות את טענות ב"כ המשיבה מכל וכל. חברי הפאנל הם מבכירי הפסיכיאטרים הציבוריים בישראל שעושים לילות כימים בעת מילוי תפקידם, מנוסים מאוד, שניים מהם היו שותפים למספר לא מבוטל של פאנל מומחים שסייע לבית המשפט במקרים סבוכים. למרות כובד המטלות

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

המוטלות על כיתפיהם הם נטלו על עצמם מעמסה נוספת ונרתמו לסייע לבית המשפט ולהיות לו כעיניים. התרשמתי מעבודתם המקצועית, מכך שהבינו היטב את כובד המטלה המוטלת על כפתפיהם ופעלו לסייע לבית המשפט בתחום מומחיותם, וזאת ללא קביעת דעה נחרצת מבעוד מועד. להיפך, מעדותם של חברי הפאנל לפני התרשמתי, כי הפאנל ערך את חוות דעתו במקצועיות ובזהירות רבה. לא נעלמו מעיני הפערים בתשובות חברי הפאנל שהציגו ב"כ המשיבה, אך הדברים אינם יורדים לשורש העניין, וחוטאים לתמונה הכללית הברורה, לפיה אין מדובר בחוות דעת בה מסקנתם של חברי הפאנל נקבעה מראש. נתתי אמון מלא בעדותם, כי הם באו לעשות מלאכתם בתחושת שליחות מתוך רצון לסייע לבית המשפט, ללא דעה קדומה ומתוך ראייה אובייקטיבית ומקצועית, כפי שיפורט להלן:

א. חברי הפאנל העידו על ניסיונם ומומחיותם השונה כפסיכיאטרים. ד"ר אייזקס העידה על מומחיותה וניסיונה כפסיכיאטרית במשך 24 שנים (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 894, ש' 7-16). לדבריה, היא ערכה מספר חוות דעת במהלך תפקידה (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 894, ש' 17-20). ד"ר רוזנצווייג העיד על ניסיונו כפסיכיאטר מחוזי במחוז חיפה החל משנת 2015. כן ציין את ניסיונו במחלקות פסיכיאטריות שונות בבית החולים (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1052, ש' 6-13). עוד ציין, כי נטל חלק בכשמונה פאנלים בעבר (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1053, ש' 5-13). ד"ר בן אפרים העיד על ניסיונו כפסיכיאטר מחוזי במשך 12 השנים האחרונות. במסגרת תפקידו כתב מאות חוות דעת במשפטים שונים הכוללים משפטי רצח וצווארון לבן. עוד העיד, כי פאנלים הם אירוע נדיר אשר בדרך כלל נשמר לערכאת ערעור בלבד והוא ישב בהם במשך 12 השנים האחרונות (פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1485-1486, ש' 24-34, ש' 1-8).

ב. המשיבה נבדקה באופן יסודי על ידי חברי הפאנל בשלושה מועדים שונים, כאשר כל בדיקה ארכה כשעתיים (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 895, ש' 9-12, עמ' 906-907, ש' 19-26, ש' 1-3, עמ' 915-916, ש' 13-26, ש' 1-5, עמ' 1053, ש' 1-4).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

ג. תהליך כתיבת חוות הדעת נעשה בצוותא חזא על ידי כל חברי הפאנל ובהסכמתם. ד"ר אייזקס תיארה, כי לפני כל מפגש עם המשיבה, חברי הפאנל נפגשו ועברו ביחד על החומר הרפואי, בנוסף עברו על החומר הרפואי גם לבדם (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 894-895, ש' 24-25, ש' 1-8), לאחר כל בדיקה היה ביניהם דיון על הבדיקה אשר נשזר בתוך חוות הדעת (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 908, ש' 20-23, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 907, ש' 21-23). לאחר מכן, חברי הפאנל נפגשו פעם נוספת ועברו על חוות הדעת על מנת להתכונן לעדות (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 906-907, ש' 19-26, ש' 1-3).

ד"ר רוזנצווייג תיאר, כי נערכו בין חברי הפאנל מפגשים נוספים מעבר לשלושת המפגשים בהם ערכו בדיקות למשיבה, עבור דיונים כתיבה והכנת חוות הדעת. הוא ציין שבחלק מהחומר הרפואי הוא עיין לבד וברוב החומר הרפואי, חברי הפאנל עיינו במשותף (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1052, ש' 21-26). עוד ציין, שכל כמה עמודים, עד שהליך הכתיבה הסתיים, חברי הפאנל העבירו ביניהם מספר פעמים טיוטות עד שהגיעו לגרסה הסופית (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1053, ש' 16-20).

הוא הדגיש שאת חוות הדעת הם כתבו בסוף לאחר כל המפגשים, ולא כתבו אותה לאחר מפגש אחד (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1074, ש' 9-23). עוד הדגיש שכל אחד מחברי הפאנל קרא את החומר, הם ישבו יחדיו בין הבדיקות ודנו על החומרים ושאלו זה את זה על התייחסויותיו לגבי החומרים ולגבי חוות הדעת. הוא אישר שד"ר בן אפרים כתב את חוות הדעת פיזית, אך זאת לאחר דיון בין שאר חברי הפאנל (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1075-1076).

ד"ר בן אפרים ציין, כי לפני כל מפגש עם המשיבה, נערך מפגש בין חברי הפאנל ולאחר כל מפגש עם המשיבה, נערך מפגש סיכום בו גובשו מסקנות והועלו נקודות לדבר עליהן

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

במפגש הבא. לאחר המפגש האחרון עם המשיבה, נערך מפגש בין חברי הפאנל בו גובש הכיוון של חוות הדעת, חלק מהשיחות נערכו בטלפון וחלק פנים מול פנים. לאחר מכן ד"ר בן אפרים כתב את חוות הדעת והיא הועברה כטיטה להערות חברי הפאנל (פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1486-1487, ש' 27-34, ש' 1-7, עמ' 1510, ש' 16-18).

ד. ד"ר אייזקס הסבירה, כי חברי הפאנל החליטו לבצע בדיקה נוספת למשיבה לאחר הבדיקה הראשונה משום שרצו להעמיק יותר (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 915-916, ש' 13-26, ש' 1-5). גם לאחר שהסתמן כיוון ברור לאבחנתם, לאחר הבדיקה השנייה, הם המשיכו וביצעו בדיקה שלישית, שהרי מטרתם הייתה לאגור מידע ולהעמיק על מנת שתהיה להם וודאות בבדיקות (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 916, ש' 6-19).

ד"ר בן אפרים העיד, כי אין הוא מגיש חוות דעת לאחר בדיקה אחת ומראש הייתה כוונה לבצע יותר מבדיקה אחת (פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1516, ש' 5-9). עוד מסר שלאחר הבדיקה הראשונה שערכו למשיבה הסתמן כיוון לאבחנתם (פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1516-1517, ש' 10-34, ש' 1-8).

ד"ר רוזנצווייג מסר, כי הייתה כוונה לבצע בדיקה אחת כדי לראות את המשיבה, ובהמשך בהתאם למצב לקבוע פגישות נוספות. הוא ציין, שהם היו ערים לחומר הרב ולרגישות באבחנות, ולכן החליטו להרחיב את האבחון לעוד שני מפגשים ולשוחח עם בני המשפחה ולקבל יותר מידע (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1065, ש' 18-24). הם קיבלו את ההחלטה לבצע בדיקה נוספת בשלב כלשהו לאחר הבדיקה הראשונה, כאשר קיבלו את החומרים הנוספים והיה לכולם מובן מאליה שזה נדרש (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1066, ש' 3-4). הוא ציין שיש חשיבות רבה למספר בדיקות. לדבריו שלוש בדיקות נפרדות שנעשו למשיבה בהפרשי זמן הם כמו הליך הסתכלות אמבולטורית שלא בתנאי אשפוז (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1069, ש' 18-25). עוד הסביר, כי הליך בדיקות המשיבה היה צעד אחר צעד, הם הגיעו לבדיקה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 14-08-23733-08 ישראל נ' לייפר (עציר)

הראשונה ללא דעות קדומות ונכנסו להליך הבדיקה ללא תוכנית ספציפית (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1068, ש' 23-6).

ה. חברי הפאנל הסבירו, כי רק לאחר הבדיקה הראשונה של המשיבה הם קראו את החומר שנמסר על ידי בית המשפט, משום שהם לא רצו להיות מושפעים מהחומר הרפואי שקראו ורצו להיות אובייקטיביים בבדיקה (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 914-915, ש' 25-26, ש' 1-12, עמ' 1062-1063, ש' 15-26, ש' 1-11, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1486, ש' 27-31).

ו. ד"ר אייזקס העידה על חשיבות התמליל המתעד את חילופי הדברים בין המשיבה לחברי הפאנל בבדיקות, המצורף בגוף חוות בדעת, וכן על חשיבות צירופם של תקצירי הבדיקות כאשר מדובר בפירוט חריג לחוות דעת פסיכיאטריות (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 931, ש' 13-18).

ז. בניגוד לחוות הדעת של ד"ר וייסברוד וחוות הדעת של ד"ר ברש וד"ר ארגו שלא ניתנו לאחר שיחה עם בני משפחתה של המשיבה, חברי הפאנל זימנו את בני משפחתה של המשיבה לריאיון ושוחחו עימם. לטענת ב"כ המשיבה זימונם של בני המשפחה נועד לצורך הפרוטוקול בלבד, לנוכח עיתוי הפגישה זמן קצר לפני הגשת חוות הדעת לבית המשפט. ד"ר אייזקס הסבירה שאם כתוצאה מהריאיון עם המשפחה, היה מתגלה מידע שהיה משנה את כיוון חשיבתם, אזי היו חברי הפאנל שוקלים לפנות לבית המשפט בבקשה לדחות את מועד מתן חוות הדעת על מנת לעשות למשיבה בדיקה נוספת. אשר לעיתוי המועד שנקבע, היא הסבירה כי ככל הנראה זה היה המועד היחיד שהתאפשר, שכן מדובר במי שמנהלים שני מחוזות במישור הפסיכיאטרי עם לוח זמנים מאוד צפוף ואין ספור פניות (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 925-926, ש' 2-26, ש' 1-5).

ד"ר רוזנצווייג הסביר, כי הזמנת בני המשפחה לריאיון היא אינה תחליף לבדיקה אלא היא תוספת למידע אנמנטי ובעלת משמעות רבה (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1083, ש' 23-26, ש' 1-24), שאלת הכשירות לעמוד לדין מתבססת על בעיקרה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

על הבדיקות שנערכו למשיבה ללא קשר לראיון עם בני המשפחה (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1086-1087, ש' 12-26, ש' 1). לדבריו, המפגש עם המשפחה סייע להם לסגור את חוות הדעת הסופית (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1088, ש' 13-14).

ד"ר בן אפרים הסביר, כי לאחר כל מפגש עם המשיבה, הפאנל חשבו על הדברים ועד להגשת חוות הדעת הם היו פתוחים לכל אפשרות, לכן על אף שהחל בכתיבת חוות הדעת לאחר הבדיקה השנייה, הוא השאיר אופציה לשנות אותה בהתאם למה שיעלה מהמפגש עם משפחתה של המשיבה (פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1531). עוד הוא מסר, כי לו היה לו ספק הקטן ביותר, לאחר המפגש עם בני המשפחה של המשיבה, וכי יש צורך המשך הבדיקה, הרי שהיה מבקש ארכה להגשת חוות הדעת (פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1532, ש' 10-28).

ה. המומחים העידו, כי לא הייתה ביניהם מחלוקת עת עריכת הבדיקות למשיבה, אלא הייתה הסכמה פה אחד (ר' עדותה של ד"ר אייזקס פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 904, ש' 8-17, ר' עדותו של ד"ר רוזנצוייג פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1064, ש' 16-23).

44. טענה נוספת שהעלו ב"כ המשיבה כהמשכו של הנושא הנדון היא, כי עיון בפרק הראשון בחוות הדעת שעניינו "סקירת חומרים" מלמד, כי הדו"חות הסיעודיים שנערכו למשיבה בבית חולים "איתנים", תפסו בו חלק מרכזי ביותר ואלה מפורטים על פני למעלה מעמוד, נושא זה מקבל חשיבות מיוחדת נוכח עדויות המומחים לפיהן, הם לא ראו צורך לבצע הסתכלות נוספת, בין היתר, משום שההסתכלות שבוצעה ב"איתנים" סיפקה אותם. לטענת ב"כ המשיבה, כפי שטענו גם בעבר, אין כל הבדל מהותי בין ממצאי הדוחות הסיעודיים במסגרת הסיבוב השני עליהם סמכו חברי הפאנל את ידיהם וקרבו אותם למסקנה, כי המשיבה מתחזה לחולת נפש לבין הדוחות הסיעודיים במסגרת הסיבוב הראשון, אשר הובילו את המומחים למסקנה הפוכה לפיה המשיבה חולת נפש ואינה כשירה לעמוד לדין. אני סבורה כי דין הטענה להידחות. חברי הפאנל עת שערכו את חוות הדעת התחשבו בדו"חות הסיעודיים ובחומר

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

הרפואי אשר עמדו לנגד, ושקלו נתון זה בנוסף לנתונים רבים אחרים, עת קבעו כי המשיבה יכולה לעמוד לדין והדגש צריך להיות על כך שהם התייחסו לנתונים אלה בגדרי חוות דעתם. המשקל המרכזי ניתן לבדיקות שערכו הם עצמם למשיבה, והם אינם צריכים לפרש מדוע המומחים האחרים הגיעו למסקנה שונה לגבי המשיבה בסיבוב הראשון ובסיבוב השני, כפי שהשיבו המומחים בחקירתם: "אני לא יודעת כל מה שהיה לפני כן ולפני הבדיקה שלי..." "לא, אני לא יכולה לדבר בשם אחרים על מה שהם בדקו ומה לא" "זה החומר שעמד בפנינו וזה מה שבחנו..." "על סמך הבדיקה שלנו, שעל סמך הבדיקה שלנו מגיעים למסקנות..." "היה מספיק חומר בחוות הדעת וגם אם היו כאלה כמו שאתה אומר שלא נקבעה כשירה, לא היה אבחנות מבתי חולים של מחלת נפש במונח המשפטי של המילה" (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 920 ש' 11 עד עמ' 923 ש' 13) "המומחים שפירשו או החליטו את זה אחרת, הם צריכים להסביר את זה" (ר' עדותו של ד"ר רוזנצוויג פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1082, ש' 14-20).

45. לאור האמור לעיל, אני סבורה כי חברי הפאנל ערכו את חוות דעתם במקצועיות ולא התרשמתי כי מסקנתם נקבעה מראש. הם התרשמו מהמשיבה באופן בלתי אמצעי למשך שעות ארוכות בשלושה מועדים שונים, המשיבה שיתפה עימם פעולה באופן חלקי בעת הבדיקה הקלינית, וזאת בשונה מחוות דעתם של ד"ר ברש וד"ר ארגו, עמם המשיבה לא שיתפה פעולה כלל, ועל כן קבעו כי לא ניתן לקבוע את כשירותה הדינית על סמך תמונה קלינית, אלא על בסיס החומר הרפואי והראיות. גם חוות דעתם של ד"ר צ'רנס וד"ר לובין מיום 4.4.16 מבוססת על שני מפגשים בהם המשיבה שיתפה שיתוף פעולה דל כאשר הבדיקה הקלינית היתה הכלי המרכזי להערכת מצבה. גם בעניינינו, הכלי המרכזי בו השתמשו חברי הפאנל על מנת להעריך את מצבה של המשיבה היתה הבדיקה הקלינית (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 971, ש' 2-17, וכן פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1073, ש' 2), זאת בנוסף להתרשמותם מבני המשפחה וקריאת כל החומר הרפואי והראייתי. בנוסף, כאשר הגיעו למפגש הראשון הם בחרו להגיע כ"טבולה ראסה" ללא דעות קדומות, אובייקטיביים וללא משוא פנים ועינו בחומר הרפואי והראייתי רק לאחר פגישה זו. כל זאת, ובנוסף, כאמור, הפסיקה קובעת כי לא ייטה בית משפט לסטות מחוות דעתו של מומחה בהיעדר נימוקים כבדי משקל לכך, שהרי המומחה הוא שלוח של בית משפט, אובייקטיבי ומטרתו היא להיות כלי עזר ולסייע בהתאם להוראות שניתנו לו מאת בית המשפט,

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

וכך גם חברי הפאנל נהגו בענייננו ועשו את עבודתם נאמנה, ולא מצאתי כי טענותיהם של ב"כ המשיבה הם בגדר נימוקים כבדי משקל המצדיקים סטייה מחוות דעת מנומקת וייסודית זו.

טענות ההגנה בדבר התבססות חוות הדעת על עובדות שגויות

46. בפרק ג'-ד' לדיון חוות הדעת, קבעו פאנל המומחים כי לא כל אדם פסיכוטי אינו יכול לעמוד לדין. אי יכולתו לעמוד לדין משמעותה שעקב מצב פסיכוטי החולה אינו מסוגל לשתף פעולה עם עו"ד כדי שיגן עליו. חולה שמחשבתו מפורקת באופן שאינו יכול ליצר שפה, אינו מסוגל לתקשר, לא עם עו"ד ולא עם אדם אחר, ולכן אינו יכול לעמוד לדין. כך לדוגמה, חולה עם מחשבות שווא נגד מערכת המשפט אינו מסוגל לבטוח בעו"ד, ולכן אינו מסוגל לשתף פעולה ומצבו הפסיכוטי מונע ממנו לשתף פעולה עם עו"ד. פאנל הפסיכיאטרים קבע באופן נחרץ שהמשיבה יכולה לשתף פעולה עם עו"ד כפי שעולה משיתוף הפעולה שלה עם עו"ד רוזנבלט בעת שהותה בבית המאסר. לדידים, המשיבה בחרה לשתף פעולה עימו ולא עם עו"ד פריד. פאנל המומחים דחה את גרסת בני משפחתה של המשיבה, כי עו"ד רוזנבלט אינו מייצג אותה וכי הוא מחזק אותה רוחנית ואינו עוסק בעניינים משפטיים. הפאנל סבר שמעובדות אלה עולה, כי למשיבה יכולת חופשית לבחור עם איזה עו"ד היא משתפת פעולה ואם איזה לא. יכולת בחירה זו, והעובדה כי שתפה פעולה עם עו"ד רוזנבלט מלמדת שהמשיבה יכולה לעמוד לדין.

47. ב"כ המשיבה טענו שחוות הדעת נסמכת בעיקר, ואולי אף אך ורק, על הגילוי שהמשיבה משתפת פעולה עם עורך דין שאינו מייצג אותה בהליך זה, עו"ד רוזנבלט. לשיטת ב"כ המשיבה, העובדה שעו"ד רוזנבלט, עורך דין שהמשיבה מסרה שעזר לה להכניס ציוד לבית המעצר היה "אקדח מעשן" בעיני מומחי הפאנל, שהרי פרמטר מכריע לקביעת מסוגלות לעמוד לדין הוא היכולת להסתייע בעורך דין ולהבין את מהלכי המשפט. מכאן גזרו חברי הפאנל את המסקנה, כי המשיבה מתחזה לחולת נפש, כאשר היא איננה משתפת פעולה עם עו"ד פריד, אשר מייצגה באופן גלוי ומוביל עבורה את המאבק המשפטי בתיק ההסגרה וזאת על מנת שלא תיראה כמי שמסתייעת בעורך דינה, בעוד שמתחת לפני השטח היא מקיימת פגישות עם עו"ד רוזנבלט ומסתייעת בתוך כך בשירותיו.

48. לגופם של דברים נטען, כי התזה שבנו המומחים סביב המידע שהתקבל מהמשיבה קרס על רקע החקירה הנגדית, ונלמד מתצהירו שהוא מעולם לא נטל חלק כלשהו בייצוגה של המשיבה וביקוריו את

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

המשיבה בבית המעצר נעשו על רקע שליחות דתית לצורך חיזוקה הרוחני ותו לא, וזאת כשם שנהג ביחס לאסירים ועצורים אחרים. כן הניסיון להיתלות בבקשת עזרה חד פעמית להכנסת ציוד שנעשתה אגב הביקור הרוחני וביוזמת האח, בנסיבות בהן היה קושי נקודתי ליצור קשר עם קצין האסירים החדש בכלא, אינו יכול ללמד על המסקנה שהמשיבה הסתייעה או הבינה שהיא מסתייעת בעו"ד רוזנבלט בהכנסת הציוד. כך שפאנל המומחים הסתמך על עובדות שגויות כאשר כתב את חוות הדעת, כאשר עובדות אלה עומדות בבסיס חוות הדעת. מעבר לכך, ב"כ המשיבה הפנו לפסיקה לפיה הקריטריונים שנקבעו בפסיקה למסגרות לעמוד לדין אינם מסתפקים בידיעה כללית ודלה על מהות המשפט אלא על הרבה מעבר לכך. על כן, אין בדברי המשיבה כי שלוש אחיות העלילו עליה ואין בעובדה שאישרה כי היא יודעת שנתונה בהליך הסגרה בכדי ללמד על יכולתה להתגונן כראוי ולנהל בצורה סבירה את משפטה ובכלל זה להתגונן מפני האשמות, להעריך את חומרתן, להציג ראיות סותרות, להבין את שלבי ההליך הפלילי ולתקשר עם עורך דינה ולסייע לו בגיבוש קו ההגנה.

49. מנגד טען ב"כ העותר, כי תזת ב"כ המשיבה אין לה על מה להתבסס וממילא אין חשיבות האם אותו עו"ד רוזנבלט היה בעיניה עורך דין או חבר שסייע בידה. על פי עדותם של חברי הפאנל, כבר בסיום המפגש השני הסתמן כיוון ברור לכך כי האבחנה המתאימה היא התחזות ואין הפאנל נזקק כלל למידע אודות עו"ד רוזנבלט על מנת לגבש עמדה ברורה לגבי אבחנתה של המשיבה. המומחים למדו מדיווחיה של המשיבה כלפי חברי הפאנל, כי המשיבה מדווחת בדיוק מסוים על המציאות כפי שהיא נשקפת בעיניה באופן העולה בקנה אחד עם המציאות האובייקטיבית, כן המשיבה מבינה מהו תפקיד של עו"ד ובאילו עניינים הוא יכול לעזור.

50. אני סבורה כי יש לדחות את טענות ב"כ המשיבה, כי גילוי שיתוף הפעולה של המשיבה עם עו"ד רוזנבלט הוא "אקדח מעשן" בעיני מומחי הפאנל אשר הביא את המומחים לקבוע את מסקנתם בחוות הדעת לפיה המשיבה מתחזה וכשירה לעמוד לדין, כפי שיפורט בהמשך.

א. מחקירות מומחי הפאנל עולה, כי לאחר הבדיקה השנייה הסתמן כיוון בקביעת מסקנתם והרי שמו של עו"ד רוזנבלט הוצג רק במפגש השלישי עם המשיבה (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 916, ש' 6-19, ר' עדותו של ד"ר בן אפרים, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1516-1517, ש' 10-34, ש' 1-8, עמ' 1-8).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

1531, ש' 7-1) על כן, פאנל המומחים לא נזקק למידע אודות עו"ד רוזנבלט על מנת לגבש עמדתו לגבי אבחנתה של המשיבה, ועובדה זו היתה נדבך נוסף המבסס את מסקנתם אך לא אבן הראשה עליה עומד הכל.

ב. המומחים העידו, כי הגילוי על שיתוף הפעולה של המשיבה עם עו"ד רוזנבלט הוא לא המידע שהביא את המומחים להכרעה בחוות הדעת, אלא מכלול הבדיקות הם שהובילו את המומחים למסקנותיהם ושיתוף הפעולה שלה עם עו"ד רוזנבלט הוא פרמטר אחד מתוך כמה פרמטרים נוספים לקביעת המסקנות (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 917, ש' 10-13, עמ' 952, ש' 14-15, עמ' 953, ש' 1-3, ר' עדותו של ד"ר רוזנצווייג פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1107, ש' 3-13, עמ' 1108, ש' 8-10, עמ' 1109, ש' 2).

ג. במסגרת בדיקתה השלישית המשיבה סיפרה על עו"ד רוזנבלט כך (ר' עמ' 34-35 לחוות הדעת):

"עוה"ד שלך לא דיבר אתך אף פעם?

-לא דברתי אתו

מי שכר אותו?

-אח שלה לקח אותו

על אח שלך את סומכת בד"כ?

-כן

מתי לא?

-לא יודעת

הוא בא לבקר אותך ואת מדברת אתו?

-נכון

יש עוד עו"ד שבא לבקר אותך?

-כן רוזנבלט

מאיפה את מכירה אותו?

-הוא עו"ד וגם רב גדול

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

-את רוזנבלט הכירה רק בכלא

באיזה עניינים הוא מתעסק?

-עו"ד רוזנבלט מתעסק במה שצריך. לא יודעת את שמו הפרטי.

-הוא חבר של בעלך?

-כן. לא יודעת כמה זמן מכיר אותו

למה הוא לא מייצג אותך?

-שאל את אחי

את בוטחת ברוזנבלט?

-כן

ובהמשך, עמ' 36:

מי הביא את עו"ד רוזנבלט?

-או אח שלי או בעלי

איך נכנס עוד עו"ד לתמונה?

-כי הוא יכול לבוא לכלא

והעו"ד שלך?

-אני לא רוצה אותו

מתי ראית את רוזנבלט?

-לא זוכרת

חודש שבוע? על מה דברתם? תעני רק אם את רוצה לענות על מה דברתם

-הייתי צריכה הכנסת ציוד, גרבים, הוא סדר.

ובהמשך, עמ' 37:

את לא רוצה לקבל ייעוץ של עו"ד שלך?

-אני מקבלת יעוץ של רוזנבלט

אולי רוזנבלט צריך לייצג אותך?

-אולי"

המשיבה סיפרה, כי עו"ד רוזנבלט מכיר את אחיה, כי הוא עורך דין ורב ושהוא עזר לה להכניס ציוד לבית המעצר. על פי תצהירו של אחיה, הרב יעקב זיבאלד עולה, כי עו"ד

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

רוזנבלט טיפל בבקשה להכנסת ציוד לבית המעצר בדומה לדיווחה של המשיבה על מצב עניינים זה, כך שניתן להסיק שהמשיבה מבינה היטב את המציאות ומדווחת עליה באופן מדויק.

ד. בהקשר לכך, ד"ר רוזנצווייג העיד: "מבחינתי זה שהיא יודעת שרוזנבלט זה עורך דין מבחינתי זה שהיא יודעת ומבינה שלרוזנבלט שהוא עורך דין יש לו יכולת לייצג אותה מול שב"ס לא משנה לי אם בסופו של דבר מי שעושה את זה זה אתם או הוא, היכולת ההבנה שלה היא תקינה". ובהמשך שוב עמד על דבריו: "אני חוזר למה שעניתי קודם, מכל מה, מכל הדוגמאות שאתה תביא אני מבחינתי מה שחשוב זה היכולת ההבנה שלה, אם זה מה שקרה או לא קרה מבחינתי זה לא רלוונטי". (ר')

פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1109-1110, ש' 19-25, ש' 1-21)

לדבריו, היכולת שלה לתפוס את המציאות שעו"ד רוזנבלט מייצג אותה מול שב"ס, היא החשובה, וההסבר שמסרה הוא מלמד על חשיבה הגיונית, ועובדה חשובה היא שהמשיבה מבינה מה עו"ד רוזנבלט יכול לעשות, ואין חשיבות לטענה שעו"ד רוזנבלט הוא יועץ רוחני (ר') פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1112-1113, ש' 15-25, ש' 1-2). עצם ההבנה של המשיבה שעו"ד רוזנבלט הוא עורך דין ויכול לסייע לה בפניות מול שב"ס היא משמעותית (ר') פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1113, ש' 9-17), ולא השאלה העובדתית האם הוא עורך דינה ומייצג אותה בפועל.

51. מכאן, מצאתי לסמוך על עדויותיהם של מומחי בית המשפט, וכפועל יוצא לדחות טענות אלה של ב"כ המשיבה. ראשית, אני קובעת שהעובדות הקשורות לעו"ד רוזנבלט לא היו הנימוק המרכזי שהוביל למסקנת המומחים, ולא רק עליו נסמכה חוות הדעת ובעניין זה נתתי אמון מלא בדברי המומחים. שנית, כפי שעולה מדברי מומחי הפאנל, המסקנה שהסיקו לא נבעה מכך שהמשיבה מיוצגת או לא מיוצגת על ידי עו"ד רוזנבלט, אלא מאופן התייחסותה של המשיבה לעובדה זו, ויכולתה להבין מה תפקידו של עו"ד רוזנבלט וכיצד הוא סייע לה בהכנסת ציוד. בנוסף, בהקשר זה עלתה יכולת הבחירה שלה עם מי לשתף פעולה, כפי שהיא מסרה בעצמה לפאנל. מה גם שהמחשבה כי עו"ד רוזנבלט מייצג אותה אינה מופרכת, שכן אין חולק שהוא סייע לה בהכנסת ציוד לבית הסוהר. גם אם מדובר בעניין חד פעמי, היא ראתה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 14-08-23733 ישראל נ' לייפר (עציר)

בעו"ד שסייע לה כמי שמייצג אותה. חשיבה זו מלמדת על הבנתה מהו תפקידו של עו"ד, ובאילו עניינים הוא יכול לסייע ומסקנתה זו של המשיבה, היא מסקנה הגיונית.

פערים בגרסאות בין חברי הפאנל

52. ב"כ המשיבה טענו, כי קיימים מספר נתונים מהותיים ופערים שונים בין גרסאות חברי הפאנל, העולים מן הבדיקות אשר ערכו המומחים ואשר הובילו אותם למסקנה השגויה לפיה המשיבה כשירה לעמוד לדין ומתחזה לחולת נפש.

53. ראשית נטען, כי עיון מדוקדק בתמלילי בדיקות המשיבה חושף שאין מדובר בשיחה קולחת בין המשיבה לחברי הפאנל, אלא במתן מענה לאקוני וטכני לשאלות ממוקדות אשר המשיבה נשאלה. המשיבה לא יזמה ואף לא העלתה תוכן ספונטאני אלא השיבה לשאלות ממוקדות וקצרות. מכאן, שלטענתם אין מדובר במענה לשאלה כללית במסגרתה נתבקשה המשיבה לספר על עצמה, אלא מדובר במענה יחידני לשאלות ממוקדות אשר חוברו למתן תשובה כוללת, ואין חולק שקל יותר להעריך נבדק אשר מעלה ויוזם תכנים ספונטאניים, מאשר נבדק אשר משיב באופן דל וקונקרטי לשאלות אשר נשאל. העובדה שנבדק אינו מצליח להעלות תכנים ספונטאניים ומשיב באופן דל היא בעצמה מדד לבדיקה (ר') פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עדותו של ד"ר בן אפרים, עמ' 1534, ש' 9-3). כך שלא ניתן לשלול, כי המענה הדל אשר ניתן על ידה קשור למצבה הרפואי ואין המדובר בבחירה.

54. שנית נטען, ביחס לסיכום הבדיקה הראשונה בחוות הדעת (עמ' 21) לפיו בחלק מן השאלות השיבה המשיבה באיטיות רבה, בניגוד לשאלות הכרוכות במשפט, בהן הפסיקה לדבר והגיבה באיטיות מוגברת. ביחס לסוגיה זו, עלו פערים בין מומחי הפאנל כאשר ד"ר אייזקס וד"ר רוזנצוויג אישרו כי קיים הבדל בין המונחים האטה רבה והאטה מוגברת, וכי האטה מוגברת היא איטיות מהאטה רבה, באופן אשר עולה בקנה אחד עם מסקנתם לפיה המשיבה נהגה כפי שנהגה רק מתוך מניפולטיביות (ר') פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1094-1093, עמ' 934, ש' 26-15). מנגד, ד"ר בן אפרים סתר את שני חבריו לפאנל והשיב, כי אין הבדל בין האטה רבה לבין האטה מוגברת (פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1535, ש' 9-4). פער נוסף ביניהם עלה בכך שד"ר בן אפרים וד"ר אייזקס אישרו שתשובותיה של המשיבה התאפיינו בהאטה רבה בלא קשר לטיב השאלה שנשאלה, גם אם השאלות כלל לא עסקו

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

במשפט (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 935, ש' 1-5, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1536, ש' 1-7). מנגד ד"ר רוזנצווייג העיד, כי אם השאלה הייתה ניטראלית נצפתה תשובה מהירה ועניינית ואם השאלות היו קשורות לעניין המשפטי, נצפתה האטה וזמן תגובה מוארך (פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1093, ש' 6-15).

55. שלישית נטען, כי מסקנות המומחים שהמשיבה לא השיבה באופן עקבי על עניינים הקשורים במשפטה ומכאן המסקנה על התחזותה, איננה נכונה עובדתית משום שקריאת התרשומת מובילה למסקנה כי קיימים נושאים, אשר אינם קשורים למשפטה, בהם המשיבה לא שיתפה פעולה, וקיימים מקרים אחרים אשר קשורים למשפטה בהם המשיבה שיתפה פעולה. מסקנה נוספת שעלתה בחוות הדעת, כי העובדה שהמשיבה בחרה שלא לפרט על מחלת בנה אין בה כדי ללמד כי הבן בריא שהרי אם לא היה בריא הייתה מפרטת על כך ומכאן שחוסר שיתוף הפעולה שלה באשר למחלת הבן לא נבע מכך שמדובר היה בסוגיה הקשורה בדרך כלשהי במשפטה, אלא מטעמים אחרים והטענה כי השימוש שנעשה במחלת הבן נועד על מנת לרמז, כי מדובר בעניין תורשתי לצורך האדרת מחלתה, איננה נכונה, וממילא נושא זה אינו קשור לעניין המשפטי, אלא ככל שאכן היה מדובר בהתחזות, מצופה היה מהמשיבה לפרט ואף בהרחבה אודות מחלתו האמיתית של בנה.

56. רביעית נטען, כי ד"ר רוזנצווייג טען שאילו הנושא המשפטי אכן מהווה עבור המשיבה טראומה, אזי מצופה מאדם שחווה פוסט טראומה שלא יחדל לדבר על הטראומה, שכן לשיטתו מדובר באחד הקריטריונים לפוסט טראומה. מנגד, ד"ר בן אפרים אישר כי מי שסובל מפוסט טראומה יעדיף שלא לדבר על הנושאים הטראומתיים, ואף הצהיר כי לא סביר שד"ר רוזנצווייג אמר את מה שאמר (ר' פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1705 ש' 10 עד עמ' 1707 ש' 7).

57. אכן, לא נעלמו מעיני טענות אלה וכן הפערים בין עדותם של חברי הפאנל. אולם אני סבורה, כי הפערים מעלים כי חברי הפאנל אינם עשויים מקשה אחת, הם לא תיאמו ביניהם גרסאות וכל אחד רואה את הדברים בעיניים המקצועיות שלו ונאמן לדעתו המקצועית. מטבע הדברים, כאשר מדובר בפאנל של שלושה אנשים כל אחד מהם מחזיק בנסיון רפואי משלו, בנסיון חיים משלו וכן בדגשים מקצועיים אחרים, כאשר כל אחד רואה את הדברים מנקודת מבטו והשקפתו המקצועית, לעולם לא תהיה אחידות

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

מוחלטת בתשובותיהם. על אף פערים אלה, נותר הרושם הכללי של הפסיכיאטרים מהבדיקות הקליניות שערכו והם כולם הגיעו לאותה מסקנה. פערים אלה אינם יורדים לשורשו של עניין עד כדי כך שהם ממוטטים את יסודות חוות הדעת, כאשר הדגש הוא במתן חוות דעת כללית בבדיקה אחר כל הסימפטומים של המשיבה והתרשמות המומחים ממנה, באיזה אופן היא עונה ולמה היא בוחרת להתייחס. כך לדוגמא, ביחס לאי העלאתה תשובות ספונטניות מצאתי, כי הסברו של ד"ר רוזנצווייג למצב זה מתיישב עם שורת ההגיון, משום שגם אם היה מדובר באנשים אשר אינם לוקים בבעיות נפשיות, אך הם בעלי אופי שונה הם יכולים להתאים לסוג אנשים אשר עונה תשובה ספונטאנית מעצמו, או סוג אנשים אחר המשיב תשובות ספציפיות לשאלות שנשאל. באופן כללי יכולה להיות חשיבות לכך שאדם עונה תשובות לשאלות באופן ספונטאני וממוקד כאשר נבחנים כלל הממצאים והסימפטומים של הבדיקה (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1092). ד"ר בן אפרים אומנם אישר שקל יותר להעריך אדם אשר משתף פעולה, מאדם שאינו משתף פעולה (ר' פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1534, ש' 3-22), אופן התנהלותה ותשובותיה של המשיבה נתנו כר מספק לחברי פאנל המומחים להתרשם ממנה באופן ישיר בנוסף לשאר הנתונים שעלו בבדיקות, אשר הביאו אותם למסקנה בחוות הדעת כאמור. אשר לטענה שלעיתים ענתה על שאלות שקשורות במשפט ולעיתים בחרה שלא לענות על שאלות שאינן קשורות במשפט, אכן כך היה הדבר, אך לא ניתן להתעלם מכך שחלק נכבד מהשאלות שהמשיבה בחרה שלא לכן בהתאם לעדות חברי הפאנל על רוב השאלות שנשאלה אשר קשורות למשפט היא בחרה שלא להשיב עליהן קשורות במשפט.

חומרי החקירה עליהם הסתמכו ד"ר ברש וד"ר ארגו בחוות דעתם בסיבוב השני

58. בשולי הדברים נטען על ידי ב"כ המשיבה, כי פאנל המומחים בחר שלא להתבסס ולא להתעמת בחוות דעתו עם חומרי החקירה (עדויות השכנים, תצפית העוקבים המתועדת בסרטונים) בניגוד לפסיכיאטרים מן הסיבוב השני אשר ביססו את חוות דעתם על בסיס ממצאים אלה. ד"ר אייזקס הדגישה, כי בדיקת המשיבה היא המדד לתובנת הפאנל בקשר להתחזות המשיבה ולא עדויות השכנים, את התפקוד המסוים של המשיבה אשר עלה מעדויות השכנים היא לא יכולה לאמוד מקרוב, ואף לא את ביצוע הפעולות הפיננסיות של המשיבה לאחר ההתפרקות הפסיכוטית שחוותה, אלא נסמכת על בדיקתה (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 971, ש' 17-2, עמ' 968-961). אף ד"ר רוזנצווייג אישר שחולים

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

פסיכיאטרים אשר התאשפזו במחלקה סגורה יכולים לבצע פעולות יומיומיות. הזמן בו יבצעו פעולה זו, האם מדובר באותו יום, או ביום אחרי או במספרים ימים לאחר שהתאשפזו תלוי בסוג המחלה בה הם חולים (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1120, ש' 21-11). הוא הדגיש, כי הם לא נתנו משקל בחוות דעתם לפעולות פיננסיות אותן ביצעה המשיבה בימים בהם הציגה לפני הוועדה הרפואית מצב פסיכוטי וכן לעדויות השכנים, לסרטונים ולמעקבים משום שהמסקנה שלהם בחוות הדעת מתייחסת לשלוש הבדיקות ולחוות דעת שניתנו על ידי רופאים משום שמדובר בנתונים רפואיים, ואילו הראיות שנאספו על ידי השוטרים אינן נתונים רפואיים ודיון בהן אינו בגדר מומחיותו המקצועית (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1122, ש' 22-18, עמ' 1073, ש' 26-3). מכאן, שפאנל המומחים התבסס בחוות דעתו בעיקר על 3 בדיקות קליניות שערכו למשיבה ועל המסמכים הרפואיים ולא על ראיות אשר המשטרה אספה, שכן כאמור בהחלטתי מיום 23.9.19, ראיות אלה ממילא אינן מובילות למסקנות חד משמעיות. בניגוד לחוות הדעת בסיבוב השני שנשמכו על עובדות שגויות הקשורות בחומרי החקירה וכן לא כל החומרי החקירה הוצגו לפני עורכי חוות הדעת, הרי שכעת כל החומרים עמדו לפני מומחי הפאנל הם עיינו בהם ובחרו לתת משקל מכריע לבדיקות הקליניות. על כן אני סבורה שבבסיבות אלה מסקנתם של חברי הפאנל שלא לבסס את מסקנתם על חומרי חקירה הגיונית וסבירה בעיניי.

עברה התפקודי של המשיבה

59. ב"כ המשיבה טענו שעברה התפקודי של המשיבה נדון בהרחבה בשני הסיבובים הקודמים והוכרע על ידי בית המשפט, על כן יש לתמוה על ניסיונותיהם של חברי הפאנל להמשיך ולהיאחז בטענות אלו כבסיס לטענת ההתחזות. לדידם, בחינת עברה של המשיבה יש בה כדי לחזק את היותה חולת נפש ולהחליש את טענות ההתחזות (החל משנת 2008 היא לא עבדה ולא פרנסה את משפחתה, הפנה לתעודה הרפואית של ד"ר שטרוסברג מיום 14.12.14 לפיה המשיבה לקתה בדיכאון פסיכוטי בשנת 2008, דיכאונות וניסיונות אובדניים של המשיבה בגיל צעיר וכן קריסת המשיבה בעיצומה של חגיגת בר מצווה של בנה). על כן יש לדחות את ניסיונותיהם של חברי הפאנל להתעלם מנתונים אלו בחוות הדעת. מחקירות חברי הפאנל עולה, כי גם אדם עם מחלת נפש יכול לנהל פעולות יומיומיות, והדבר תלוי בחומרה וברמת החולי (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 963-964, ש' 26-11, ש' 2-1, עדות ד"ר רוזנצווייג עמ' 1120, ש' 21-17) ד"ר אייזקס טענה, כי בימים

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

שאדם חווה התפרקות פסיכוטית חריפה, יהיה לו קושי של ממש לבצע פעולות פיננסיות, אולם אין מדובר על מצב פסיכוטי אחר, יש הרבה חולים פסיכויטיים שמסתובבים בחוץ (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 967, ש' 7-3).

אשר לטענה כי למשיבה עבר המחזק את הטענה על היותה של המשיבה חולת נפש, ד"ר בן אפרים העיד כי רוב המנסים להתאבד הם לא סכיזופרניים ולא פסיכויטיים (ר' עדותו של ד"ר בן אפרים, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1652, ש' 16-17). הוא לא שלל שהיו לה באותה התקופה סימנים דיכאוניים, אולם פסיכוטית היא לא הייתה (ר' עדותו של ד"ר בן אפרים, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1652, ש' 25-22), כל אדם שמנוהל נגדו הליך משפטי סובל מהפרעת הסתגלות (ר' עדותו של ד"ר בן אפרים, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1653, ש' 20-17).

מכאן, שחברי הפאנל לא התעלמו מנתונים אלה, נתנו דעתם עליהם והסבירו אותם בסימנים דיכאוניים או בהפרעות, אך לא במצב פסכוטי. אני סבורה שהסבר זה נותן מענה לקושיות שעלו על ידי ב"כ המשיבה. בהקשר זה יוער, כי לתמיכה בטיעוניהם הגישו ב"כ המשיבה מאמרים בסיכומים על אף שהם לא צורפו לחוות הדעת מטעמים, ואף לא הוצגו במלואם לחברי הפאנל בחקירתם הנגדית. עם זאת, לנוכח מסקנתי זו התייטר הצורך לדון בשאלה אם ניתן היה לצרף מאמרים אלה בשלב הסיכומים והאם על בית המשפט להורות על מחיקתם מהסכומים, כפי שביקש ב"כ העותר.

אבחנות של בתי חולים ורופאים קודמים

60. לטענת ב"כ המשיבה, בתי חולים ציבוריים ורופאים רבים אבחנו את המשיבה כסובלת מפסיכוזה במהלך כלל הבדיקות והאשפוזים שעברה המשיבה טרם הפסקת ההליכים ולאחריה עד למועד המעצר בשנת 2018 (בית חולים שלוותא, בית חולים שיבא, אבחנתו של ד"ר צ'רנס, אבחנותיה של ד"ר דינרשטיין), קביעות אלה עומדות בסתירה לחוות דעתם של חברי הפאנל המומחים את אבחנותיהם של הרופאים שטיפלו במשיבה במהלך אשפוזה. לדידם, קביעה על התחזות מצריכה הסבר ברור לכשל שאירע באבחנות הקודמות ולסיבה בגינה הוטעו הרופאים הקודמים לחשוב שמדובר בחולה אמיתית. מנגד, ב"כ המשיבה טען, כי עיון במסמכים ובעדויות מומחי הפאנל מביא למסקנה כי דווקא חוות דעת

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

פאנל המומחים מתיישבת עם כלל המסמכים הרפואיים בעניינה של המשיבה שנאספו טרם הפסקת ההליכים, למעט חוות הדעת של ד"ר צ'רנס וד"ר לובין משנת 2016.

61. אכן, הרופאים בבית החולים שיבא ושלוותא בהם אושפזה וטופלה המשיבה שקלו את האפשרות והעלו תהיות שונות בדבר מחלה פסיכוטית המשיבה וב"כ המשיבה ניסו להיאחז בדיונים רפואיים אלה. אולם, פאנל המומחים הסביר כי עמדת הרופאים המטפלים מבטאת באופן מיטבי האבחנה הסופית בשחרור ובה מעולם לא נקבע שהמשיבה סובלת ממחלה פסיכוטית, כפי שיפורט בהמשך.

62. מעיון במסמך סיכום מחלה מבית חולים תל השומר (שחרור ביום 14.1.16) (ר' נספח יא' לסיכומי המשיבה) האבחנה בשחרור היא "הפרעה פסיכיאטרית" (תיאור כוללני אולם לא מדובר באבחנה מדויקת של הפרעת הסתגלות, סכיון אפקטיב או סכיון פנימי), מהסיכום עולה תיאור של מספר אבחנות שניתנו למשיבה על ידי כל מי שבדק אותה עד היום אולם תיאור זה אינו מלמד על אבחנה הסופית בשחרור (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, עמ' 1017, ש' 10-25). ד"ר רוזנצווייג הסביר, כי הגדרה של הפרעה פסיכיאטרית לא ניתן להכניס לשום קטגוריה של פסיכוזא או דיכאון, הפרעה פסיכיאטרית יכולה להיות גם אבחנה של הפרעת הסתגלות (ר' עדותו של ד"ר רוזנצווייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1150, ש' 1-11), לדבריו, אם היה מדובר באבחנה מז'ורית, הרופאים לא היו מתעלמים מכך ומאבחנים אבחנה כללית (ר' עדותו של ד"ר רוזנצווייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1150, ש' 16-23).

63. מעיון במסמך סיכום מחלה מבית החולים שלוותא (שחרור ביום 8.7.15) (ר' נספח ט' לסיכומי המשיבה) האבחנה בשחרור היא הפרעת הסתגלות קשה על רקע סטרטור חיצוני אצל אישה שכלל הנראה סובלת מהפרעת אישיות גבולית שנים רבות, וכל האבחנות שנאמרו לפני כן היו תהיות ודיונים על מצבה בעת קבלתה הראשונית להליך האשפוז (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1021, ש' 5-7). גם ד"ר רוזנצווייג העיד, כי הדיון כלל כמה אפשרויות לאיבחון מחלתה של המשיבה, אולם לא האבחנה הסופית (ר' עדותו של ד"ר רוזנצווייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1148, ש' 13-15). ובהמשך מסר שוב:

"ש. כלומר הוא כותב על התפרקויות פסיכוטיות ואפיזודות ודיכאון פסיכטי וכל זה אחרי שבעה חודשים, נכון, הייתה גם אבחנה של הפרעת הסתגלות

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

ת. לא, היא האבחנה, היא האבחנה.

ש. אז מה זה?

ת. זה דיון של אבחנה מبدלת. מה שקובע בסופו של דבר מה כתוב בעמוד ראשון, זה מה שקובע

ש. הרושם, אתה יודע מה? אני אשאל אותך גם משהו אחר, אם בן אדם בא לדיון ורופא מאבחן אותו במיון א. אתה יכול להגיד שבגלל שאחרי אשפוז יש אבחנה אחרת מאבחנה באותו יום של מיון, היא לא נכונה?

ת. היא פחות מבוססת, ברור, אחרי שהבן אדם עבר בדיקות עזר, בדיקות חוזרות מה שקובע זה אבחנה ביום השחרור, ברור שהאבחנה ביום השחרור היא יותר חזקה מאבחנה של בדיקה חד פעמית במיון, זה ברור, גם בתחום הגופני וגם הנפשי"

(ר' עדותו של ד"ר רוזנצווייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1149, ש' 11-1)

גם ד"ר בן אפרים העיד שהאבחנה בדף הראשון של מסמך הסיכום מבית החולים "שלוותא" היא האבחנה הקובעת את מצבה הנפשי של המשיבה בעת שיחרורה מהאשפוז. ד"ר בן אפרים עמד על כך שבעת שחרורה האבחנה היתה כי היא לא במצב פסיכוטי (ר' עדותו של ד"ר בן אפרים, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1655, ש' 34-33, עמ' 1656, ש' 24-25).

בדיקת המשיבה על ידי ד"ר מאיה קריצמן מיום 25.12.14 (נספח ח' לסיכומי המשיבה) היא בדיקה ראשונית, עת שהגיעה המשיבה למחלקת מיון בבית חולים "שלוותא" ואבחנות בחדר מיון הן אבחנות ראשוניות בלבד (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1022, ש' 10-2, עדותו של ד"ר רוזנצווייג, עמ' 1149, ש' 15). בהקשר זה העיד ד"ר בן אפרים, כי בעת בדיקה מיון, שהיא בדיקה חד פעמית, לא נכנסים לעומק הדברים אלא הולכים לחומרה, מדובר באבחנת עבודה ולא באבחנה הסופית (ר' פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1663, ש' 19-4, ש' 32-30, עמ' 1664, ש' 27-30).

64. אשר לפער בין הבדיקות שערכה ד"ר דינרשטיין הרופאה המטפלת של המשיבה, אשר בדקה אותה כל חודש במשך שנתיים, לבין הבדיקות שערכו המומחים, המומחים הסבירו כי הפער נובע מכך שהם ראו את המשיבה באופן שונה ובדקו אותה בנקודת זמן אחרת, ולכן הרושם שנבע מבדיקתם היה שהיא אינה חולה במחלה סכיזופרנית, בשונה, מקביעתה של ד"ר דינרשטיין ביחס למצבה הנפשי של המשיבה (ר' עדותה של ד"ר אייזקס, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1024-1025, ש' 26-19,

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

ש' 1-6, ר' עדותו של ד"ר רוזנצווייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1151, ש' 1-5). ד"ר בן אפרים הסביר שד"ר דינרשטיין לא בדקה את המשיבה ולא דיברה איתה.

65. מעבר לכך שרופאים בבתי החולים הציבוריים בהם אושפזה המשיבה, לא אבחנו אותה כפסיכוטית טרם הפסקת הליכים. הם הסבירו זאת כך שעצם העלאת תזת ההתחזות על ידי הרופאים המטפלים במשיבה ושליחתה לבדיקות לשם אישורה או הפרכתה של התזה היא חריגה ביותר. חברי פאנל המומחים סברו כי נקודת המוצא של רופא מטפל היא מתן אמון בתלונותיו של המטופל ולא חשד בו כי הוא בודה את תלונותיו במטרה להפיק רווח משני. כפי שהעיד ד"ר רוזנצווייג: "כפי שהסברנו גם בחוות הדעת רופא מטפל לא ישר חושב על התחזות, בטח לא פסיכיאטר שרוצה לעזור למטופלים. ההתחזות עולה כשיש סימנים מאוד מובהקים ותהיות בעת הבדיקה באיזה דיסקרפנסיות ופלוקטואציות בדברים מסוימים. כן הועלתה השאלה וזה כבר הוכחה לכך שזה לא עולה בכל בדיקה, זה לא עולה בבדיקות של סכיזופרניים שנים שאנחנו בודקים אותם, סכיו-אפקטיביים, חולים דיכאוניים, אנחנו לא מעלים ישר את שאלת ההתחזות. השאלה כן עלתה בבדיקות אבל באף בדיקה מבתי חולים לא שוחררה גם עם אבחנה של מצב פסיכומי אלא של חוות דעת מטעם הסנגוריה" (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 900, ש' 6-12). ד"ר בן אפרים הבהיר, כי שליחת מטופל לבדיקת התחזות שלא במסגרת מתן חוות הדעת, היא צעד חריג ביותר: "הרופא המטפל לא דן בנושא התחזות, כאשר רופא, הדיון בנושא ההתחזות פוגע בטיפול הרפואי מכמה בחינות, קודם כל הגישה של הרופא היא להאמין לחולה, זה מציל חיים וזה מקדם את הטיפול, במיוחד בפסיכיאטריה אבל גם בכל מקצוע. אנחנו מעוניינים ביחסים בין אישיים טובים בין המטפל לרופא, אם הרופא הוא חשדן כלפי המטופל שלו? אז מכוח הנסיבות היחסים שייבנו לא יהיו קונסטרוקטיביים לצורך הטיפול. בבתי חולים ולא רק בבתי חולים, האבחנה של התחזות עולה בעיקר בסיטואציה של מתן חוות דעת, אחרת לא נדרשים לעניין, אבל הנושא הזה כל כך בוטה כשבבית החולים, לב? לא, איפה היה האשפוז הכי ארוך שלה? כשבבית החולים שלווה ביוזמתם ולפני ש, כי למיטב ידיעתי בלי קשר למתן חוות דעת הם חשדו שקיימת התחזות" (ר' פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1494, ש' 30-34, עמ' 1495, ש' 1-7).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

66. ד"ר רוזנצווייג הסביר, כי אף אחד מבתי החולים הציבוריים לא שחרר את המשיבה עם אבחנה של התחזות, אלא עם שלל אבחנות אחרות שאינן הפרעות פסיכוטיות. פאנל המומחים סבור אף הוא, כי המשיבה סובלת מהפרעת הסתגלות, אבחנה העולה בקנה אחד עם אבחנות, וכלשונו של ד"ר רוזנצווייג: "כן, אז אני מסכים עם מה שאתה אומר שבצעם כל הרופאים שבדקו, לא משנה אם זה רופאים מטעם ההגנה או אם זה רופאים מטעם המדינה כמונו אף אחד לא אמר שאין, שהגברת לייפר היא אין לה שום דבר, גם אני לא יכול לומר את זה שאין שום דבר, הקביעה שלנו שכן מדובר בסוג של הפרעת הסתגלות עם ביטויים של חרדה, עם ביטויי דיכאון לאורך זמן כתגובה אדפטטיבית לכל התהליך שהיא עוברת, זה אני לא אומר. גם אני אם הייתי מקבל את המקרה, נוציא את המקרה מההקשר המשפטי והייתי מקבל את המקרה לקליניקה שלי או לא יודע, או במרפאה ציבורית או לא יודע איפה, הייתי פוגש, לא הייתי שולח אותה בלי טיפול כי הייתי מתחשב בכמה דברים מהתלונות שלה, בתגובה החרדתית, בתגובה של הדיכאון, בתגובה נגיד אם יש אי שינה גם לתת משהו, זאת אומרת טיפול סימפטומטי טיפול בסימפטומים, הייתי כן מסכים לעניין הזה ואנחנו מסכימים. העניין של ההתחזות זה בא כי אנחנו לא ראינו את הסימנים שמגדירים אותה לאורך זמן כחולה ברמה של הפרעה מז'ורית, ברמה של סכיזופרניה. לזה הכוונה, זאת אומרת משהו במובן המשפטי, מחלת נפש במובן המשפטי של המילה, בעצם משלושת האשפוזים שהיו, שלושה או ארבעה אשפוזים שהיו מאף אחד מהאשפוזים לא יצאה עם אבחנה בשחרור של סכיזופרניה או סכיזו-אפקטיב או דיכאון מז'ורי פסיכוטי, כן? העלו כל מיני סוגיות מבחינת אבחנה מבלת אבל לא היה אף מכתב שחרור עם אבחנה כזו" (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1060, ש' 7-22).

67. עוד יוער, כי המומחים אישרו שלא מן הנמנע שהמשיבה סובלת מהזיות, אולם אין מדובר במצב פסיכוטי של בוחן מציאות ושיפוט פגומים לפיו היא אינה מסוגלת לעמוד לדין כפי שניסו לטעון ב"כ המשיבה (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1340 ש' 26, עד עמ' 1341, ש' 12, עמ' 1345, ש' 18-20, כן ר' עדות ד"ר בן אפרים, עמ' 1713, ש' 7-15).

68. מכאן, שמומחי הפאנל בחנו היטב את החומר הרפואי הקודם, והתמודדו עם האבחנות הקודמות של המשיבה. הם ציינו שהעובדה שגורם מטפל מעלה אפשרות של התחזות, הוא אינו עניין שכיח

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

ושאלה זו עמדה לדיון גם באישפוזים קודמים. האבחנות הקודמות עולות בקנה אחד עם הפרעת הסתגלות עם ביטויים של חרדה, ועם ביטויי דיכאון, שאינם עולים כדי מחלת נפש במובן המשפטי, כך שמקובלות עלי מסקנות אלה של פאנל המומחים, ואני דוחה את טענות ב"כ המשיבה בהקשר זה.

מומחי ההגנה

69. אל מול פאנל המומחים, הגישו ב"כ המשיבה את חוות דעותיהם (המקוריות והמשלימות) של מומחי ההגנה. חברי הפאנל התייחסו לחוות דעת אלה בחוות דעתם, ולחוות דעתו המשלימה של פרופ' קוטלר בעת חקירתם הנגדית. חוות דעתו המשלימה של פרופ' טיאנו, הוגשה לבקשת ב"כ המשיבה לאחר עדותם של חברי הפאנל בשל מצבו הרפואי ועל כן לא הייתה התייחסות של חברי הפאנל לחוות דעת זו, וב"כ העותר לא ביקש לחוקרו. להלן אדון בטענות ב"כ המשיבה ביחס להתייחסות חברי הפאנל לחוות דעת אלה.

פרופ' טיאנו

70. בחוות הדעת מיום 19.10.15 ציין פרופ' טיאנו, כי לראשונה בשנת 2014 אובחנה המשיבה על ידו עת הייתה מאושפזת בבית חולים "שלוותא" בפסיכוזת סכיזו אפקטיבית. אבחון זה נסמך על הפסיכיאטרים השונים אשר בדקו את המשיבה במסגרת השונות (באשפוז ובאמבולטורי). בפעם השנייה אובחנה המשיבה בתסמונת דחק בתר חבלתית מורכבת לאחר המעצר (C-PTSD תיאוריית המעליות). כאשר על פיה, גורם סטרסוגני-מצבי לחץ משפטי, הוביל להתפרקות פסיכוטית. עוד הסביר, כי חולים הסובלים ממצבים פסיכויים מסוגלים לבצע פעולות יומיומיות ולתפקד במינימום הנדרש. מכאן הסיק, שהמשיבה אינה מסוגלת לעמוד לדין ואינה מתחזה.

71. בחוות דעתו המשלימה מיום 2.2.20 הוא לא מצא בחוות דעת המומחים נתונים פסיכיאטריים מקצועיים המעידים על התחזות המשיבה והשוללים את האמור בחוות דעתו. מכאן שהוא איננו מסכים עם מסקנות הפאנל וקביעתו האבחנתית הבלתי מבוססת מקצועית.

האם פרופ' טיאנו הוא רופא המטפל של המשיבה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

72. לטענת ב"כ המשיבה, חברי הפאנל בחרו להתמקד בביקורת אתית-משפטית כלפי פרופ' טיאנו על כך שבחר לכתוב חוות דעת חרף היותו, לטענתם, הרופא המטפל של המשיבה, ומנגד חוות דעתו המקצועית בדבר מצבה הרפואי של המשיבה כמי שלוקה בתסמונת דחק בטר חבלתית מורכבת, לא זכתה לכל התייחסות עניינית. לשיטתם, מעבר לעובדה שמדובר בעניין משפטי מובהק שלא היה מקום להזכירו בחוות הדעת, הרי שגם בהיבט העובדתי עצמו אין כל בסיס להגדרת פרופ' טיאנו כרופא מטפל ופסילת חוות דעתו על הסף בשל כך. גם לגופו של עניין טענו ב"כ המשיבה שאין מדובר ברופא מטפל שכן רשימת הרופאים המטפלים של המשיבה לא כללה אותו. בנוסף, הוא מעולם לא נתן למשיבה מרשם תרופתי. פגישותיו עם המשיבה במהלך שש השנים האחרונות הסתכמו במספר מצומצם מאוד של פגישות וזאת לצורך כתיבת חוות דעת משפטית.

מנגד, נטען ע"י ב"כ העותר כי במהלך השנים חרג פרופ' טיאנו מספר פעמים באופן ברור מתפקידו כנותן חוות דעת. צוות בית חולים "שלוותא" התרשם, כי הוא הרופא המטפל משום שהחלו בטיפול תרופתי בהמלצתו. טרם התכנסותה של וועדה פסיכיאטרית הוא הוזעק כדי לטפל במשיבה בביתה. עם מעצרה בשנת 2018 פרופ' טיאנו פנה לרשויות שירות בתי הסוהר במכתב בו ביקש להפנותה לבדיקה פסיכיאטרית.

אני סבורה כדעת ב"כ העותר, כי הרושם הוא שפרופ' טיאנו הוא הרופא המטפל שהרי לבקשת בני משפחתה המליץ לרופאי בית חולים "שלוותא" בו אושפזה המשיבה על טיפול תרופתי בסוליאן. כמו כן הוא הוזעק לביתה של המשיבה בעמנואל יומיים טרם התכנסות וועדה פסיכיאטרית בעניינה בשל התפרקותה של המשיבה. בנוסף הוא הפנה לרשויות שירות בתי הסוהר עם מעצרה של המשיבה בפברואר 2018 במכתב בו ביקש להפנות את המשיבה לבדיקה פסיכיאטרית וצפה החמרה במצבה אם לא תטופל תרופתית. לא זאת אף זאת, פרופ' קוטלר, מומחה מטעם המשיבה, כתב בעמ' 5 לחוות דעתו: **"נערכה שיחה עם פרופ' טיאנו הפסיכיאטר המטפל"**. מהאמור עולה אמנם, כי פרופ' טיאנו לא טיפל במשיבה באופן אינטנסיבי, אולם הוא הגיע לביתה, לבית החולים ולבית הסוהר על מנת לבדוק אותה עת התבקש לכך, מה שמלמד שהיה הרופא המטפל שלה. כך שכרופא מטפל יש קושי בקבלת חוות דעתו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

חוות דעתו של פרופ' טיאנו

73. אשר למסקנות העולות מחוות דעתו של פרופ' טיאנו אציין, שגם לו לא הייתי סבורה שפרופ' טיאנו הוא הרופא המטפל במשיבה, הרי שלגופו של עניין, לא מצאתי לקבלת את מסקנותיו, כפי שיפורט להלן:

ב"כ העותר טענו, כי לראות במעצר בבית הסוהר ובדיונים משפטיים סטרטורים כה עוצמתיים עד שייגרמו להתפרצות פסיכוטית. מאידך, ב"כ המשיבה טענו, כי לשיטתו של פרופ' טיאנו ויתר המומחים מהסיבוב הראשון, כאשר עסקינן באנשים בעלי מצב נפשי רעוע כמו המשיבה, אשר נעצרה בבית הסוהר ונאלצת כעת להתמודד עם האפשרות שתוסגר למדינה זרה ותיכלא בבית סוהר זר עם כל המשתמע מכך עבור אישה חרדית, הרי שחוויות אלה בהחלט עלולות לדרדר אותה ולהחריף את מצבה עד כדי מצב פסיכוטי.

בעדותו של פרופ' טיאנו בבית המשפט ניכר שלא נתן ביטוי בחוות דעתו לחומרים הרפואיים שאינם תומכים במסקנתו. כך לדוגמא הוא לא ציין, כי המשיבה שוחררה מאשפוז של שמונה חודשים בבית החולים "שלוותא" עם אבחנה שאיננה מצביעה על מחלה פסיכוטית (ר' דו"ח סיכום אשפוז מיום 8.7.15 - נספח ט' לסיכומי המשיבה). פרופ' טיאנו טען, כי האבחנה אינה עולה בקנה אחד עם האמור בסיכום המחלה בדו"ח זה (ר' עמ' 5 לחוות הדעת מיום 19.10.15 ועמ' 739-734 לפרוטוקול עדותו של פרופ' טיאנו מיום 26.3.19). למעשה, פרופ' טיאנו התייחס בחוות דעתו לאבחנה אשר ניתנה למשיבה בחדר מיון בבית חולים שיבא (ר' מסמך רפואי מיום 24.12.14, נספח ז' לסיכומי המשיבה), טרם העברה לבית חולים "שלוותא", ובחר להתעלם מאבחנה אשר ניתנה בשחרור מהאשפוז במחלקה (ר' עמ' 744-749 לפרוטוקול עדותו של פרופ' טיאנו מיום 26.3.19).

בנוסף, קבע כי הסרטים בהם צולמה המשיבה והשיחות בהן נטלה חלק מתאימות לחולה המאוזן תרופתית (עמ' 10 לחוות הדעת), תוך התעלמות מהרשומות הרפואיות של ד"ר דינרשטיין, הרופאה המטפלת העוקבת אחר המשיבה המעידות, כי לאורך התקופה שבין הפסקת הליכים להידושם סבלה המשיבה מסכיזופרניה עמידה לטיפול תרופתי ללא כל תקופות שיפור (ר' נספח יז'-יח' לסיכומי המשיבה ועמ' 776-782 ופרוטוקול עדותו של פרופ' טיאנו מיום 26.3.19).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

74. ד"ר אייזקס העידה, שדיון בבית משפט לא ייצור מצב של התפרקות פסיכוטית, אולם הוא יכול להוות גורם לחץ עבור המשיבה, אך לא עד כדי חוסר שיתוף פעולה רק בעניינים כאלה. דיון בבית משפט יכול להוות טריגר להתפרקות פסיכוטית אצל חולה סכיזופרן, אך המשיבה לא אובחנה כך (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 986, ש' 18-6, עמ' 988, ש' 8-3). כמו כן מסרה, כי היא לא יכולה להעיד על בדיקות של פסיכיאטרים אחרים, אולם אמרה שלא סביר שמצבים פסיכויטיים מתפתחים טרם דיונים משפטיים (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 989, ש' 8-3, עמ' 990, ש' 25).

75. ד"ר רוזנצווייג דחה אף הוא את האבחנה של פרופ' טיאנו והבהיר, כי אבחנה של תסמונת בתר חבלית מורכבת אינה אבחנה אפשרית כלל בעניינה של המשיבה:

"במקרה הספציפי הזה אני אישית לא ראיתי, אני אישית ולא שני העמיתים שלי לא ראינו שמתמלאים התנאים הקריטריונים המקובלים ל-P.T.S.D גם אם יש, לא רק אנחנו, נדמה לי שגם באחת החוות דעת שההגנה או נדמה לי ד"ר סליבן בעצמו הוא כותב שלא מוצא את הסימנים המאפיינים של תסמונת P.T.S.D ובוודאי אין מה להשוות בין תסמונת P.T.S.D לבין פחד או חרדה להיכנס למעלית, יש לזה שם אחר, זה נקרא פוביה, זה תסמונת מאוד מצומצמת, מסיטואציות שמעלות חרדה מאוד ספציפיות כמו לא יודע, מבעלי חיים מסוימים, מכלבים, מלהיכנס למעלית, מדם, ממזרקים או מדברים מסוימים דברים שלא פוגעים בשום פנים ואופן בוא נגיד בתפקוד של הבן אדם ללא חשיפה ספציפית הזו לאותו מקרה. P.T.S.D זו תסמונת אחרת שהיא לא קשורה בוא נגיד לדוגמא הזו של פוביה, נקרא לזה, להיכנס למעלית. עכשיו, מבחינת ה-P.T.S.D מה שאתה שואל אם נתחיל אפילו מהקריטריון הראשון שהוא חובה והוא יריית הפתיחה בכל אבחנה של P.T.S.D זה הסטרסור, הסטרסור ב-P.T.S.D הוא סטרסור בעוצמה שמאיימת, שמהווה איום קיומי על אותו בן אדם, איום קיומי זה אומר חשיפה לפעולת איבה, לתאונת דרכים שהבן אדם נפגע קשה או ראה אנשים שמתו לידו, או לא יודע, ניסיון לשוד מאוד חזק או ניסיון לאונס, אילו המצבים בוא נגיד המהווים סיכון קיומי מיידי לחיים של אותו בן אדם. סטרסורים אחרים שכל החיים שלנו ממלאים לצערנו בסטרסורים שליליים אחרים, אם זה קשור למשהו שנאמר לי משהו מהעבודה או חס וחלילה פוטרתי מהעבודה או הבנק עיקל לי את החשבון או אשתי גם חס וחלילה עזבה אותי או דברים אחרים מאוד לא נעימים או הליכים משפטיים הם לא נחשבים כמהווים סיכון קיומי לחיים לבן אדם עצמו לכן הם לא נחשבת לעוצמת טריגר כדי להביא בהמשך להתפתחות תסמונת P.T.S.D."

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

(ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1054-1055, ש' 21-25, ש' 1-16, כן ר' דברים דומים בעדותה של ד"ר אייזקס, עמ' 897, ש' 15-20).

76. ד"ר בן אפרים גם שלל אבחנה של תסמונת זו אצל המשיבה כדלקמן: "פי. טי. אס. די. זו תסמונת שבהגדרה מופיעה אחרי טראומה, הנושא טראומה הוא מוגדר מאוד בפסיכיאטריה, מדובר באיום לחיים ואיום לשלמות הגוף של החולה, או שהחולה היה נוכח באירוע כשבו לאדם אחר היה סיכון חיים ממשי או איום ממש לפגיעה בשלמות הגוף. אני מעולם לא ראיתי פי. טי. אס. די. עקב מעצר, מאסר או משפט, מעולם לא..." (ר' פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1489-1490, ש' 32-34, ש' 1-3).

77. כאשר נשאל פרופ' טיאנו בחקירתו הנגדית כיצד לאבחן תסמונת בתר חבלתית מורכבת הוא אישר, כי על מנת לאבחן תסמונת זו נדרש שיתקיים אחד מהבאים: חשש ממשי למוות, לפגיעה מינית או לחבלה חמורה. על מנת לקיים את הקריטריון הראשון ההכרחי לאבחנה, לפיו יש לעגן את האבחנה של תסמונת בתר חבלתית מורכבת באירוע מג'ורי מכונן, קבע פרופ' טיאנו שמעצר המשיבה גרם לה לחשש לחבלה חמורה:

"ת...איום, מוות, חבלה או איום חבלה מינית, או יותר,

ש: נכון. אלו שלושת הקריטריונים הבסיסיים לפוסט טראומה.

ת: יפה.

ש:למה מהם הגברת לייפר היתה חשופה במעצר בישראל, לאיום במוות, לאיום בחבלה חמורה או לאיום באלימות מינית?

ת: לאיום בחבלה חמורה"

(ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.3.19, עמ' 758, ש' 16-20).

בהמשך נשאל פרופ' טיאנו על המקרים בהם אבחן בעבר תסמונת זו והוא השיב, שתסמונת זו אובחנה בקרב לוחמים שהשתתפו במלחמת יום כיפור וכי הוא אינו מכיר מקרה אחר בו אובחנה תסמונת זו כתוצאה מהמעצר (ר' עמ' 4 לחוות הדעת ופרוטוקול הדיון מיום 26.3.19, עמ' 762 ש' 15-33). פרופ' טיאנו ציין, כי תסמונת בתר חבלתית מורכבת אובחנה אצל שבויי מלחמה בכלא המצרי (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.3.19, עמ' 789).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

78. עוד עמד בחקירת בית המשפט על הפער הנטען בין המקרים המקובלים לאבחנת תסמונת זו לבין המקרה של המשיבה:

"בית המשפט: לא, אבל יש בעולם?"

פרופ' טיאנו : בוודאי.

עו"ד מתן עקיבא : כן, תוכל להפנות אותנו, בעקבות מעצר?

בית המשפט: יש מאמרים שמדברים על זה.

עו"ד מתן עקיבא : ודאי שאבחנה כזאת קיימת בעולם.

פרופ' טיאנו : ודאי.

עו"ד מתן עקיבא : אבל בעקבות מעצר.

בית המשפט: לא. בעקבות מעצר.

עו"ד מתן עקיבא : לא בעקבות הדוגמאות שנטענות,

פרופ' טיאנו : אין לי כרגע מקרה בראש שאני יכול לצטט אותו.

בית המשפט: כי הדוגמאות שנטענות שם הן מאוד קיצוניות.

פרופ' טיאנו : לא. מעצר,

בית המשפט: רצח עם, עינויים.

פרופ' טיאנו: כן, אבל בשבילה זה מה שקרה כשעצרו אותה"

(ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.3.19, עמ' 763 ש' 1-14).

79. בהמשך נשאל פרופ' טיאנו אם הוא מכיר עוד מקרים אחרים בהם אובחן אדם הסובל מתסמונת בטר חבלתית שנגרמה ממעצר ופרופ' טיאנו השיב בשלילה ואמר שהוא לא טיפל במקרה כזה ולא מכיר מקרה נוסף של אבחנה כזו שנבעה ממעצר אדם (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.3.19, עמ' 762, ש' 18-34, עמ' 763, ש' 11-5). הוא הוסיף, כי אבחן בעבר אנשים הלוקים בתסמונת זו בכלא, אולם מאחר שלא טיפל בהם קודם למעצרו הוא לא יוכל לומר אם הכלא הוא הגורם לכך (ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.3.19, עמ' 790).

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

80. טענה זו של פרופ' טיאנו לפיה מעצר במדינת ישראל יכול לגרום לחשש השווה בערכו לחבלה חמורה, רצח עם או עינויים, אינה סבירה. מה גם שפרופ' טיאנו אישר שתסמונת זו מעולם לא הופיעה אצל אף אדם בישראל בעקבות מעצר או מאסר פלילי עד שאירע הדבר למשיבה עת נעצרה.

81. עוד אני שותפה לתמיהה שהביע ב"כ העותר בסיכומיו, כי מחוות הדעת המשלימה של פרופ' טיאנו עולה שהתסמונת בתר חבלתית המורכבת ממנה סובלת המשיבה התפתחה עוד בשנת 2008: "**אחד הנדבכים עליה נשענת חוות דעתי היא קיומה של תסמונת דחק בתר חבלתית מורכבת למאסר עם הזרתה לארץ עליה מצביע בבירור הפסיכיאטר המטפל שלה ב- 2008**" (עמ' 2 לחוות דעתו המשלימה). כאמור, המשיבה נעצרה רק בשנת 2014, על כן התיאוריה של פרופ' טיאנו שתסמונת הדחק הבתר חבלתית ממנה סובלת המשיבה התפרצה אצלה, כביכול, בשל מעצר עתידי שאירע לאחר כשש שנים אינה סבירה.

82. דעתי כדעת ב"כ העותר, לפיה עלה קושי נוסף ומרכזי מחוות הדעתו של פרופ' טיאנו, והוא שיתוף הפעולה של המשיבה עם פאנל המומחים בבדיקותיה, שעומד בסתירה לדעתו לפיה ההליך המשפטי הוא הטריגר להתפרצות המחלה, על כן היה מצופה כי המשיבה תתפרק בעת הבדיקות של הפאנל כפי שקרה בוועדות הפסיכיאטריות ולקרת הדיונים בבית המשפט. פרופ' טיאנו הסביר, כי החזרתה של המשיבה למעצר משמעותה נזק נפשי משמעותי, קשה לשיקום במשך שנים רבות, אם בכלל אפשרי:

"בית המשפט : ועכשיו רק לשיטתך, המשיבה יכולה להחלים מהמחלה, יש מצב אי פעם לחדש פה הליכים?"

פרופ' טיאנו: לחדש הליכים?

בית המשפט: כן. לא, אם היא יכולה להחלים,

פרופ' טיאנו: אם אחרי שלושה עשר חודש,

בית המשפט: אם הגורם למחלה זה ההליך.

פרופ' טיאנו: אחרי שלושה עשר בבית כלא וכמו שהסברתי מה זה גורם לה? בבקשה, שלוש או ארבע שנים אולי אם מישהו יסכים סוף סוף להתייחס לבעיה חוץ מאשר הבעיה הסכיזו אפקטיבית, גם לבעיית הטראומה.

בית המשפט: כן. יש סיכוי לטראומה?

עו"ד יהודה פריד : אבל בהנחה שהיא תקבל,

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

פרופ' טיאנו: שנים, שנים, זה ייספר בשנים בכל מקרה, אם היא תצא מהמעצר, זה ברור, ותעבור מספר שנים של טיפול משקם. האם בעוד 7 או 8 שנים המצב הכרוני ישתפר? אני רוצה להניח שכן, אבל האם היא תוכל בעוד, הנבואה ניתנה לטיפשים ואינני יכול לבוא ולצפות כמה שנים"

(ר' פרוטוקול הדיון מיום 26.3.19, עמ' 800-801, ש' 22-34, ש' 1-2).

83. ברם, המשיבה ענתה לשאלות פאנל המומחים באופן שהעיד, כי הבינה על מה נשאלה (אפילו אם בחרה לענות באופן מצומצם), לא התמוטטה ולא נשכבה על הרצפה, וניכר כי כושרה השיפוטי תקין. לפיכך פרופ' טיאנו נתן הסבר לפער בין המצב בו הייתה אמורה להימצא המשיבה בהתאם לעדותו וחוות דעתו, לבין מצבה בבדיקות בפני פאנל המומחים, בחוות דעתו המשלימה. ההסבר שנתן לכך פרופ' טיאנו בחוות דעתו המשלימה הוא שהמשיבה יצאה ממצבה הפסיכוטי עת הגיעה לבית החולים "מעלה הכרמל" ושיתפה פעולה עם פאנל המומחים משום שהם לא הציגו עצמם כקשורים להליך המשפטי בעניינה בתחילת הבדיקה הראשונה (ר' עמ' 4-3 לחוות דעתו המשלימה של פרופ' טיאנו). הסבר זה לא מתיישב עם העובדה שחברי הפאנל הציגו עצמם לפני המשיבה בפתח הבדיקה השנייה, ולטענתם אף בבדיקה הראשונה (עובדה זו לא תועדה בפרוטוקול שערכו בבדיקה הראשונה) ובנוסף, המשיבה הובאה לבדיקה על ידי סוהרים אשר נכחו בבדיקה, כך שלשיטתו הובלתה על ידי סוהרים לבדיקה הקשורה בהליך המשפטי היתה צריכה להוביל להתפרקות. הסברו בחוות דעתו המשלימה, אינו מתיישב עם שורת ההגיון להתנהלות של המשיבה בשלושה מועדים שונים לאורך שעות ארוכות.

84. מכל האמור לעיל אני סבורה, כי חוות דעתו של פרופ' טיאנו הציגה תזה רפואית חדשנית, שגם אם אניח שבמישור התיאורתי יש לה בסיס, על אף הקושי העולה ממנה, שכן פרופ' טיאנו מנסה לשכנע בחוות הדעת, כי המשיבה סובלת מתסמונת ממנה סובלים לוחמים שהיו בשדה קרב או שבויים שישבו בכלא אויב. התסמונת פרצה מאחר שהמשיבה, כך לדברי פרופ' טיאנו, הייתה חשופה לאיום ממשי בחבלה חמורה כאשר נעצרה בישראל. אולם, אבהנה זו של פרופ' טיאנו היא אחת ויחידה בעולם אפילו לפי דברי פרופ' טיאנו בעצמו, נוכח נסיבות אלה ובמיוחד אבהנתה של המשיבה כמקרה הידוע הראשון של מי שסובל מתסמונת זו כתוצאה ממעצר. קשה לקבל את חוות דעתו של פרופ' טיאנו ואת התזה המוצעת בה, במיוחד שלא עמדה במבחן המציאות לאורך זמן, לאור תפקודה של המשיבה בעת הבדיקות של חברי הפאנל.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

85. אשר לטענות ב"כ המשיבה, כי מותב זה אינו ערכאת ערעור על כב' השופט א' כהן שקבע על בסיס חוות דעת זו שהמשיבה אינה כשירה לעמוד לדין, על כן אינו יכול לדחות את התזה אותה העלה פרופ' טיאנו שהתקבלה על ידו. יוער, שבית המשפט לא קיבל תזה זו, היא לא נדונה על ידו, ורק לאחר קבלת חוות דעתם של ד"ר צארנס וד"ר לובין הורה בית המשפט על הפסקת ההליכים. יובהר, כי לא ניתן לשלול אפשרות שיכולה להיגרם פוסט טראומה כתוצאה ממעצר, ואיני בוחרת בין אסכולות בעולם הפסיכיאטריה, אך אני קובעת שבנסיבות מקרה זה אין בסיס לתחולתה של תזה זו.

פרופ' קוטלר

86. פרופ' קוטלר בדק את המשיבה בבית הכלא נווה תרצה ביום 26.11.18 וביום 30.12.18. בחוות דעתו מיום 20.3.19 (נספח כט' לסיכומי המשיבה) קבע כי המשיבה סובלת ממחלת נפש עם גלים פסיכוטיים חוזרים בעלי אופי דכאוני- פסיכוטי ותסמינים דיסוציאטיביים. כמו כן מסתמן ליקוי קשה פוסט פסיכוטי עם סימנים שליליים בולטים. האבחנה הפסיכיאטרית הסבירה ביותר המתקבלת מסקירת תולדות המחלה ומקיום גלים פסיכוטיים אפקטיביים חוזרים ונשנים ובמיוחד נוכח הליקוי הפוסט פסיכוטי הקשה, היא אבחנה של סכיזופרניה סכיזואפקטיבית קשה עם סימנים חיוביים ושליליים קשים. לדבריו, כפי הנראה ברקע הפרעת אישיות קשה המעידה, כי המשיבה דלת כוחות ומתפרקת בקלות נוכח מצבי דחק. כמו כן, לנוכח הטראומות הקשות של מצב קיומי עם כליאות חוזרות, איום הסגרה ולאחרונה שהות של כמעט שנה בכלא לא ניתן לשלול תגובה פוסט טראומטית בנוסף למחלתה הפסיכוטית. להערכתו, במצבה הנפשי הנוכחי של המשיבה היא אינה מסוגלת לעמוד לדין בשל פגימה קשה בשיפוט ובוחר המציאות, אינה מסוגלת להיעזר בעורכי דינה ולהבין את מהלך המשפט בעניינה.

87. מחוות הדעת המשלימה מיום 24.2.20 עולה, כי פרופ' קוטלר אינו מקבל את חוות הדעת של הפאנל. לדידו, קביעתם כי הנבדקת מתחזה ויכולה לעמוד לדין ואינה מנומקת כדבעי. הוא מתקשה להבין כיצד נוכח מקרה מורכב כזה לא מצאו חברי הפאנל לנכון לבצע הסתכלות במסגרת מחלקה פסיכיאטרית כמו גם ביצוע אבחון פסיכודיאגנוסטי שהיו שופכים אור ומבהירים נקודות לגבי דפוסי התנהגותה, אמינותה כמו גם שיפוטה החברתי של המשיבה. לא ברור מדוע נוכח אבחנה של הפרעת הסתגלות מקבלת המשיבה לאורך שנים ארוכות טיפול בנוגדי פסיכוזה. בנוסף, לא ברור מדוע חברי הפאנל לא

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

טרחו לקבל מידע בלתי אמצעי מאותם רופאים שעקבו אחריה לאורך זמן רב במרפאה בירושלים כאשר הייתה תחת צו אשפוז מרפאתי כמו גם בשנתיים האחרונות בה טופלה על ידי רופאי שב"ס.

88. לטענת ב"כ המשיבה, חוות דעתו של פרופ' קוטלר הראשונה והמשלימה העניקו משקל מרכזי ל"סימנים השלייליים" שנצפו בבדיקותיה של המשיבה שהם המהות האבחנתית של החולה הסכיזואפקטיבי. בהקשר זה הדגישו שסימנים שלייליים נצפו בבירור על ידי יתר המומחים במסגרת הבדיקות שבוצעו למשיבה. אף על פי כן, בחרו חברי הפאנל להתעלם לחלוטין מאינדיקציות אלה ולמעשה חוות הדעת לא מתייחסת כלל לסוגיית הסימנים השלייליים שהעלה פרופ' קוטלר בחוות דעת. מנגד, טען ב"כ העותר בסיכומיו כי חוות דעתו של פרופ' קוטלר לא התמודדה ונתנה הסבר לסוגיה מרכזית אשר התבהרה בבדיקות שביצע הפאנל, כך שהמשיבה מבינה את מה שהיא נשאלת ועונה על השאלות באופן ענייני. חוות הדעת נעדרת כל הסבר מה הופך את המשיבה לאדם שאינו כשיר לעמוד להליך ההסגרה, ועל כן בהיעדר תשובה לסוגיה זו יש לדחות את חוות דעתו.

89. אני סבורה שלאור הפערים העולים מחוות הדעת לא ניתן לקבלה, כפי שיפורט בהמשך. בעמ' 20 לחוות הדעת מתאר פרופ' קוטלר כי תקופות התפקוד של המשיבה בחזרתה לסביבה מוסכרות בתרופות שהיא מקבלת (ר' עמ' 20 לחוות הדעת). מנגד, ד"ר דינרשטיין ציינה לאורך הטיפול במשיבה במהלך הפסקת ההליכים כי הטיפול התרופתי אינו מועיל ומצבה של המשיבה לא משתפר כלל (ר' מסמכיה של ד"ר דינרשטיין, תחת "הרצוג" בקלסר הנספחים הרפואיים). אולם פרופ' קוטלר דחה את התמונה הקלינית שהציגה ד"ר דינרשטיין בחוות דעתו (ר' עמ' 7 לחוות הדעת). דחייתה זו אינו מסתדרת עם קביעתו בחוות הדעת בעמ' 21 כי דווקא לבדיקותיה ולמסקנותיה של ד"ר דינרשטיין יש לתת משקל יתר בשל העובדה שעקבה אחרי המשיבה לאורך זמן.

90. קושי נוסף עולה מהבדיקות שערך פרופ' קוטלר למשיבה בכלא. עיון בתקצירי אותן בדיקות (עמ' 17-19 לחוות הדעת) מעלה תמיהה רבה שכן נראה כי המשיבה שיתפה פעולה בצורה ממשית עם הרופא הבודק והגיבה עניינית לשאלות ובכללם גם לשאלות הנוגעות לאישומים נגדה באוסטרליה (אפילו אם בצמצום ולקוניות). בחקירתו הנגדית הוא אישר כי בבדיקה נראה כי המשיבה מבינה שקיימים נגדה אישומים באוסטרליה ומבינה את מהות האישומים ואף טוענת כי לא ביצעה את המיוחס לה, אולם טען כי מדובר בהבנה גבולית ולא הבינה את המשמעות לעומקם של דברים כמו "קליפה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

ריקה" (ר' פרוטוקול הדיון מיום 15.4.19, עמ' 836-838, עמ' 818, ש' 11-6). פרופ' קוטלר לא הציע כל הסבר לכך שהמשיבה למרות שענתה עניינית לשאלותיו איננה כשירה לעמוד לדין. על השאלה מדוע לא שאל פרופ' קוטלר את המשיבה שאלות נוספות לגבי ההליך המשפטי לאחר שנוכח שהשיבה עליהם, הוא הסביר שאין טעם לבדוק מרכיבים בכשירותה של המשיבה שכן היא כאדם היושב על כסא גלגלים שנטען שרצח (ר' פרוטוקול הדיון מיום 15.4.19, עמ' 839, ש' 15-9).

91. כאמור, השאלה העומדת לפתחי היא שאלת המסוגלות לעמוד לדין, כאשר המשיבה עונה לעניין בשאלות הקשורות במשפטה, כאשר הוא קיים עמה שיחה על מהות האישומים נגדה באוסטרליה ושמע ממנה כפירה באשמתה. לפיכך, קשה לקבל את הסברו של פרופ' קוטלר מדוע היא אינה יכולה לעמוד לדין.

92. בחוות הדעת המשלימה של פרופ' קוטלר הוא העלה שאלות לגבי החלטות שונות של פאנל המומחים. ראשית, הוא ביקר את ההחלטת פאנל המומחים שלא לבקש את אשפוזה של המשיבה לצורך הסתכלות (פאנל המומחים קבע כי אין בכך צורך, ר' פרוטוקול מיום 26.2.20, עמ' 899, ש' 20-13, 1028, ש' 10-8, עמ' 1069, ש' 25-23, פרוטוקול מיום 27.2.20, עמ' 1495, ש' 34-30, עמ' 1496, ש' 5-1) כן תהה פרופ' קוטלר לגבי החלטת פאנל המומחים שלא לבצע טסטים פסיכו דיאגנוסטיים (ד"ר בן אפריים הבהיר מדוע אין טעם בכך, ר' פרוטוקול מיום 27.2.20, עמ' 1496) עוד ביקר פרופ' קוטלר את החלטת פאנל המומחים שלא לשוחח ישירות עם רופאיה המטפלים של המשיבה (ד"ר בן אפרים הסביר כי זו פרקטיקה שאינה מקובלת והמקובל הוא להסתמך על מסמכי הבדיקות, ר' פרוטוקול מיום 20.27.20, עמ' 1497, ש' 13-6, יוער שאף פרופ' קוטלר עצמו לא שוחח עם רופאיה המטפלים של המשיבה).

93. מכאן, אני סבורה שחוות דעתו של פרופ' קוטלר לא התמודדה ולא נתנה הסבר מניח את הדעת לסוגיה מרכזית והיא העובדה שהמשיבה מבינה את מה שנשאלת ועונה על השאלות באופן ענייני. בנוסף, חוות דעתו מבוססת על פגישות עם המשיבה שהתקיימו לפני כשנה וחצי. ד"ר קוטלר לא בדק את המשיבה לפני מתן חוות דעתו המשלימה, ובכך יש לפאנל המומחים יתרון עליו, לאחר שבדקו אותה לאחרונה. כאשר עסקינן בשאלת מסוגלות לעמוד לדין, בשונה משאלת האחריות הפלילית, למימד הזמן יש חשיבות רבה, כי המסוגלות נבחנת בזמן נתון והיא יכולה להשתנות לאורך זמן.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

ד"ר כץ

94. ד"ר כץ בדק את המשיבה בבית הסוהר "נווה תרצה" ביום 7.8.18. במכתב (נספח נה' לסיכומי המשיבה מיום 18.7.19) קבע, כי מבדיקתו את המשיבה עולה שקיימת סבירות גבוהה לשילוב של מצב פסיכומי על רקע הפרעה סכיזואפקטיבית ומצב דיסוציאטיבי על רקע הפרעת אישיות או PTSD. שילוב זה, בנוסף לרקע המשפטי המורכב הופך את התמונה הקלינית למסובכת ביותר. על כן הוא סיכם, כי מקומה של המשיבה אינו בבית הסוהר אלא במסגרת טיפול באשפוז בבית חולים פסיכיאטרי.

95. לטענת ב"כ המשיבה, בדומה לאמור ביחס לחוות דעתו של פרופ' טיאנו, חוות הדעת של הפאנל מבקרת את ד"ר כץ על כך שבמסגרת ייעוץ קליני שאינו חוות דעת משפטית, הוא נזקק לדיון ארוך בסוגיית ההתחזות, כך שמלבד ביקורת זו, חוות הדעת אינה מתעמתת באופן ישיר עם האמור במכתבו של ד"ר כץ והטענות הנטענות בה ובראשון הבדיקות הקליניות שערך למשיבה. אני סבורה, כי לא ניתן לראות במסמך שכתב ד"ר כץ שהוא מכתב חוות דעת מומחה, כך גם אישר ד"ר כץ בעדותו לפניי (ר' עדותו של ד"ר כץ מיום 6.3.19 עמ' 604, 606-607, 619, 626-628 ו-633). כן הוא אישר בעדותו כי ב-20 שנה האחרונות הוא לא כתב חוות דעת משפטיות פליליות, כך שאינו משמש בשגרה כפסיכיאטר משפטי (ר' עדותו מיום 6.3.19, עמ' 626, ש' 34-33). זאת ועוד, מדובר בבדיקה שנערכה לפני כשנתיים, כאשר לא מדובר ברופא מטפל אשר התרשם ממנה במספר בדיקות שונות, ארוכות ואיכותיות, אלא בבדיקה אחת קצרה. על כן, לדידי, מנימוקים אלה לא ניתן להתבסס על האמור במכתבו, לצורך הדיון בשאלת מסוגלותה של המשיבה לעמוד לדין.

ד"ר סוליון

96. ד"ר סוליון ערך את חוות דעתו בעניינה של המשיבה ביום 14.2.16. בחוות הדעת אבחן כי למשיבה דיכאון פסיכומי. הוא מסר בחוות הדעת כי אינו בטוח שעונה על אבחנה של הפרעת אישיות גבולית עקב תפקודה בעבר. בשל חוסר שיתוף פעולה עימה, הוא לא הצליח לברר אם היא מבינה את מהות ההליך המשפטי. הוא סבר שהיא אינה כשירה לעמוד לדין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

97. לטענת ב"כ המשיבה, חברי הפאנל התייחסו לנושאים חוץ רפואיים והטילו ביקורת על כך שד"ר סוליון לא רשאי היה להגיש חוות דעת בשל היותו פסיכיאטר אוסטרלי כאשר ביקורת זו עמדה במוקד התייחסות חברי הפאנל לד"ר סוליון, כאשר מלבד הערה נקודתית ושגויה על מחשבות רדיפה שאינן ממוקדות, הם בחרו להתעלם מחוות דעתו המפורטת, ובכלל זאת הבדיקה הקלינית שערך והסימנים השליליים מהם התרשם. אני סבורה, כי לא ניתן להסתמך על חוות דעתו נוכח העובדה שהיא נערכה לפני כארבע שנים והיא אינה נשענת על בדיקה עדכנית של המשיבה, היא נכתבה בידי מי שאינו מומחה לפסיכיאטריה משפטית בישראל, ואינו מכיר את המשפט הישראלי.

ד"ר טרפלר

98. ד"ר טרפלר הגיש 2 חוות דעת (נספח נח' לסיכומי המשיבה מיום 18.7.19). בחוות הדעת הראשונה מיום 22.9.15 איבחן את המשיבה כמי שלוקה בהפרעה סכיזואפקטיבית, תת סוג דיכאון. לדבריו, המרכיב הפסיכוטי הפך לכולט יותר ויותר בשנה האחרונה והיה המרכיב הדומיננטי במחלתה, ולפיכך קבע שהיא אינה כשירה לעמוד לדין. בחוות הדעת השניה מיום 7.11.18 קבע, כי ראה במשיבה כפסיכוטית נוכח ארבעת ביקוריה אצל הגניקולוגית על מנת לבדוק אם היא בהריון, מה שנראה בעיניו כאובססיבי.

99. לטענת ב"כ המשיבה, אף ביחס לד"ר טרפלר, בחרו חברי הפאנל לעסוק בגופו של עורך חוות הדעת ולא במסקנותיו. בחוות הדעת של הפאנל נכתב שמדובר בפסיכיאטר אמריקאי שאינו בעל רישיון עבודה בארץ. לשיטתם, הביקורת העניינית היחידה לה זכו חוות דעתו של ד"ר טרפלר והמבחנים שביצע למשיבה, כללה הערה קצרה על כך שלמבחנים אין ערך אבחנתי אלא הם משמשים לכימות מימצאים בבדיקה, אלא שלדידם, גם ביקורת זו אינה נכונה. זאת ועוד, לטענתם הקושי עם הביקורת השגויה שבחרו חברי הפאנל למתוח על ד"ר טרפלר, אף מתעצם לנוכח העובדה שחברי הפאנל בחרו שלא לערוך כלל מבחנים, המהווים כלי אובייקטיבי חשוב השונה בערכו מערכה של בדיקה קלינית רגילה שהיא סובייקטיבית. אני סבורה, כי אין לתת משקל לחוות דעת זו נוכח העובדה שמדובר בחוות דעת תיאורטית אשר אינה נשענת על בדיקה עדכנית של המשיבה (בעדותו הוא אישר שכלל לא ערך בדיקה למשיבה לאחר חידוש הליכים, אלא רק בשנת 2015, באוסטרליה (ר' עדותו של ד"ר טרפלר בדיון

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

מיום 13.3.19, עמ' 667, ש' 12-15, עמ' 679). כמו כן, מסר שהוא אינו מומחה לפסיכיאטריה משפטית בישראל ולא מכיר את המשפט הישראלי (ר' עדותו של ד"ר טרפלר בדיון מיום 13.3.19, עמ' 662 וכן בחוות דעתו ממנה עולה שעשה שימוש בפסיקה של בית המשפט העליון בארה"ב (עמ' 1-2 לחוות דעתו)).

100. יתרה מזו, לכל אלה מצטרף החשש הכבד, כפי הנטען, לכך שמדובר במומחה מוטה בשל דעה קדומה נגד המתלוננות היוצא מנקודת הנחה כי המשיבה חפה מפשע והמתלוננות רקמו עלילה נגדה והסגרתה לאוסטרליה אסורה הלכתית. מעדותו עלה שהוא אישר התכתבות שניהל בעצמו והביע עמדתו על המשיבה, המתלוננות ואפשרות הסגרתה של המשיבה (ר' עדותו של ד"ר טרפלר בדיון מיום 13.3.19, עמ' 670). מהתכתבות זו עולה עמדתו של ד"ר טרפלר לפיה בהתאם להלכה הסגרתה של המשיבה מהווה "מסירה" (ר' עדותו של ד"ר טרפלר בדיון מיום 13.3.19, עמ' 671, ש' 16-19). בהמשך אותה התכתבות, ד"ר טרפלר הציג את המתלוננות כ"נערות חילוניות" ולאחר מכן גם דיבר על קעקועים ופירסינג (ר' עדותו של ד"ר טרפלר בדיון מיום 13.3.19, עמ' 673-674). כאשר נחקר על כך בבית המשפט, הוא הסביר שהמידע נמסר לו על ידי המשפחה או מזכירו וביקש שחוות דעתו לא תשמש כחוות הדעת היחידה שתעמוד בפני בית המשפט (ר' עדותו של ד"ר טרפלר בדיון מיום 13.3.19, עמ' 677-678). לנוכח דברים אלה, קשה לראות בחוות דעתו כחוות דעת אובייקטיבית שבית המשפט יכול לסמוך עליה.

ד"ר צ'רנס

101. לטענת ב"כ המשיבה, הביקורת של חברי הפאנל לפיה הסתפק ד"ר צ'רנס בשתי בדיקות בלבד מתעלמת מהעובדה ששתי הבדיקות שתוארו בחוות הדעת מצטרפות לעוד שלוש בדיקות קודמות שביצע ד"ר צ'רנס למשיבה. בדיקותיו של ד"ר צ'רנס כללו שיתוף פעולה מסוים מצד המשיבה בדומה למידת שיתוף הפעולה שהשיגו עימה חברי הפאנל. עוד תמוהה הביקורת שנמתחה כלפי ד"ר צ'רנס לפיה הוא לא האריך בהסתכלות מעבר ליומיים בעוד שהפאנל עצמו כלל לא ביצע הסתכלות אף במיוחד שבית המשפט הסמיך את חברי הפאנל במידת הצורך לערוך הסתכלות בתנאי אשפוז.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

מבלי להיכנס לשאלה אם היה מקום לביקורת זאת בחוות דעת הפאנל, והאם היה מקום להאריך בהסתכלות ולראות אם בהמשך המשיבה תשתף פעולה (דבר שלא נדרש בעת בדיקת חברי הפאנל וזאת נוכח שיתוף הפעולה של המשיבה ומכאן ברורה הביקורת, והיא אינה סותרת את הסברי חברי הפאנל מדוע לא היה צורך בהסתכלות במקרה זה), אני סבורה כי חוות דעתו של ד"ר צ'רנס אינה עוד רלוונטית, שכן היא אינה נשענת על בדיקה עדכנית של המשיבה (חוות דעותיו מיום 13.4.15, 30.6.16), הוא לא ערך חוות דעת לאחר חידוש הליכים ולא בדק את המשיבה בעצמו, אלא מינה את ד"ר ברש וד"ר ארגו וסמך ידו על חוות דעתם לפיה המשיבה כשירה לעמוד לדין. בחקירתו לפניי מסר ד"ר צ'רנס את עמדתו, לפיה הוא אינו עומד עוד מאחורי חוות הדעת ולנוכח חוות הדעת הסותרות, הוא זה שהמליץ לבית המשפט למנות פאנל פסיכיאטרים, וקיבלתי את המלצתו. כך שד"ר צ'רנס עצמו היה מודע לכך שיתכן שאבחנתו היתה שגויה. לנוכח עמדתו זו והעובדה שנחקר ארוכות על חוות הדעת שמסר, לא נעתרתי לבקשת ב"כ המשיבה לחקור אותו בשנית לאחר קבלת חוות דעת הפאנל.

רופאי שב"ס

102. לטענת ב"כ המשיבה, בשל התרשמותם של רופאי שב"ס מן המשיבה שלא מדובר במתחזה, והם מצויים עמה בקשר רציף ותדיר הדומה בערכו לתצפיות הנערכות במסגרת הסתכלות, וזאת במשך תקופה של למעלה משנתיים. ואם הם לא התרשמו כי מדובר במתחזה, קשה עד מאוד לקבל את טענתם של חברי הפאנל המסתמכת על היכרות פחותה בהרבה. עוד הוסיפו, שבדיקותיה של המשיבה בשב"ס לא נעשות כלאחר יד אלא מתוך כובד ראש ובדיקה מעמיקה והיא העובדה שרופאי שב"ס מוכנים להעניק למשיבה טיפול תרופתי מסכן חיים, כזה אשר ניתן לאחר בדיקה ראויה.

103. לגישת מומחי הפאנל, התרופות שניתנו על ידי השב"ס לטיפול במשיבה, אין להגדירן כתרופות מסכנות חיים, אלא שתפקידן של תרופות אלה הוא להציל חיים. לשיטתם, לא מן הנמנע שכתוצאה מנטילת תרופות אלה יהיו תופעות לוואי. אולם, אם נדרש לתת תרופות אלה, אזי הרווח עולה על הנוק (ר' עדות ד"ר אייזקס פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1032, ש' 18-25). אומנם, כתוצאה מנטילת תרופות אלה עלולות להיגרם תופעות לוואי, כאשר תופעות לוואי אלו יכולות לסכן חיים כמו אקמול במינון מופרז, שאם יש הפרעה כבדית הוא מסכן חיים (ר' עדות ד"ר אייזקס פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20,

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

עמ' 1034, ש' 18-19, ר' עמ' 1047, ש' 8-6). בנוסף צויין ביחס לתרופות שניתנות למשיבה בשב"ס, כי הם ניתנות במצבים פסיכטיים, מצבים אפקטיביים, גם יכולים להיות בי-פולריים וכן להרגעה, כך הסירקול נתן לה כטיפול הרגעי ב"שלוותא" (ר' עדות ד"ר אייזקס פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1033, ש' 17-19). אף ד"ר רוזנצוייג העיד: "התרופות האלה גם סריקוול גם אולנזפין, זיפרקסה מה שאתה אומר הם לא, השימוש שלהם לא רק לצרכי פסיכוזזה בלבד, אם אתה תיקח את הסיכום של שלוותה אתה תראה ששם כתוב שניתן טיפול אנטי פסיכוטי לצורך הרגעה בלבד, זה לא כתוב שזה למצב פסיכוטי" (ר' עדות ד"ר רוזנצוייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1164, ש' 22-24). "אני נותן סכיזופרניה וסרוקוול לחולים שהם לא פסיכטיים ולא סכיזופרניים ולא סכיזו-אפקטיביים, מסתדרים מצוין עם זה" (ר' עדות ד"ר רוזנצוייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1165, ש' 14-15). לדבריו, אין מדובר בתרופות מסכנות חיים (ר' עדות ד"ר רוזנצוייג, פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1165, ש' 19-21). אף ד"ר בן אפרים הסביר כי בתרופות האנטי פסיכוטיות אפשר להשתמש לשלושה דברים להרגעה, להגברה של טיפול אנטי דיכאוני ולטיפול פסיכוטי, כאשר המהלך של הטיפול במשיבה הוא בלתי סביר משום שאדם שלא מגיב לתרופות לאורך זמן, להמשיך לתת לו תרופות במינון גבוה זה לא סביר (ר' עדות ד"ר בן אפרים, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1694-1695, ש' 30-33, ש' 1-2).

104. במענה לשאלות ב"כ המשיבה על הבדיקות שערכו רופאי שב"ס למשיבה, השיבו מומחי הפאנל שהם אינם יכולים להסביר בדיקות של אחרים, ולא היה עומק מספיק בתיאור של הבדיקות (ר' עדות ד"ר אייזקס פרוטוקול הדיון מיום 26.2.20, עמ' 1035, ש' 8-11).

105. ד"ר בן אפרים העיד כי התרופות שניתנו על ידי השב"ס ניתנו לה לאורך זמן ללא שיפור. יש לתת את התרופות לאחר שעושים הפסקה ולראות האם יש שיפור במצב, אם אין שיפור אין סיבה להמשיך ולתת את התרופות (ר' עדות ד"ר בן אפרים, פרוטוקול הדיון מיום 27.2.20, עמ' 1694, ש' 12-16, עמ' 1695, ש' 3-11).

106. לאחר ששמעתי את מומחי הפאנל, ומבלי להביע עמדה אשר לאופי הטיפול שניתן על ידי רופאי שב"ס, נחה דעתי כי ניתן להסביר את הפער בין הטיפול אותו מקבלת המשיבה בשב"ס לבין ממצאי חוות הדעת, בכך שיסודו בהבדל שבתפקיד הרופא המטפל אל מול המומחה הבוחן מבחינה משפטית את מצבו של

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

אדם. הרופא המטפל נותן מזור למטופל, ובהתאם לעדויות מומחי הפאנל, כאמור, למשיבה יש בעיות פסיכיאטריות שאינן עולות כדי מחלת נפש נפש במובנה המשפטי והתרופות הניתנות לה יכולות לתת מענה לכך.

בטרם חתימה

107. יודגש, כי לא נדרשתי לכל טענה אותה העלו ב"כ המשיבה, שכן נקודת המוצא היא שאין בית המשפט נדרש לדון בכל טענותיו של בעל דין, אלא בעיקריות שבהן הדרושות להכרעה (ר' ע"א 2112/17 גרסט נ' נטוויז'ן בע"מ (2.9.2019) שם בפסקה 51) וכך נעשה במקרה דנן.

108. יוער, כי בגדרי הסיכומים של ב"כ המשיבה, שאין בהם אבן אותה לא הפכו, כאשר נכנסו לפרטי פרטים בכל רזי תיק זה, וכן נכנסו לעובי הקורה בסוגיות הרפואיות בתחום הפסיכיאטריה צרפו מאמרים רבים לסיכומיהם, מאמרים אשר ביקש ב"כ העותר להוציא מתיק בית המשפט. לאור קביעותי כאמור, לא נדרשתי לסוגייה האם המאמרים הרפואיים אותם הגישו הם בגדר ידיעה שיפוטית, והאם היה מקום להגישם בגדרי הסיכומים ולא כחלק מחוות הדעת, והיא נותרת ב"צריך עיון".

סוף דבר

109. כפי שצוין לעיל, השאלה שעמדה לפניי להכרעה היתה האם לאמץ את חוות דעת פאנל המומחים שמונה על ידי, לפיה המשיבה מסוגלת לעמוד לדין.

110. כאמור, כשירותו של נאשם לעמוד לדין תלוייה ביכולתו להבין את מהותם של ההליכים המתנהלים נגדו ולהתגונן נגד האשמה. במקרה הנוכחי שוכנעתי, לאור האמור בחוות דעת הפאנל, כי המשיבה מבינה את האישומים אשר בגינם היא תעמוד לדין באוסטרליה, וכן מבינה את מהות הליך ההסגרה. מבדיקות שנערכו למשיבה ניכר שהיא מבינה את תפקידו של עורך הדין ואת הצורך לשתף עימו פעולה. כל זאת בנוסף לממצאים אליהם הגיעו המומחים כמפורט בחוות דעתם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

111. כי שפורט בגוף הדברים, בניגוד למשתמע מסיכומי המשיבה, לא קבעתי בהחלטתי מיום 23.9.19 כי מסקנת המומחים מטעם הפסיכיאטר המחוזי בסיבוב הקודם, ד"ר ברש ד"ר ארגו וד"ר וייסברוד אינה נכונה, אלא הגעתי לכלל מסקנה כי נתגלעו פגמים רבים בחוות דעת המומחים מטעם הפסיכיאטר המחוזי שניתנו לאחר הפסקת ההליכים, בין היתר, שכן הם התבססו על עובדות שגויות ועל גורמים חיצוניים כגון ראיות, סרטונים, מסמכים ומעקבים אחר המשיבה, שהונחו לפני ד"ר ברש וד"ר ארגו והשפיעו על גיבוש דעתם, עוד טרם עריכתם את חוות הדעת. בשל כך נקבע, שהעותר לא הרים, באותו שלב, את הנטל להיעתר לבקשתו לחידוש הליכים בטענה שהמשיבה מתחזה. בנסיבות אלה הוריתי, כאמור, על מינוי פאנל מומחים על מנת לקיים בירור מעמיק ויסודי לליבון הסוגייה, וכך נעשה.

112. במקרה הנדון, לא מתקיים החריג המצדיק סטייה מחוות דעת פאנל המומחים שמונה על ידי בית המשפט. ההיפך הוא הנכון, חוות הדעת שהוגשה, היא מקיפה יסודית ומתייחסת לכל אחד ואחד מהליקויים הנטענים, תוך התייחסות לאמור בחוות דעת המומחים מטעם הצדדים. כמו כן מומחי הפאנל התרשמו מהמשיבה באופן ישיר במהלך הבדיקות. בחלק הארי שלהן היא לא שיתפה פעולה עם המומחים כאשר נשאלה שאלות הקשורות להליך המשפטי, אולם בנושאים אחרים היא השיבה לשאלות באופן ענייני בשלושה מפגשים שונים. בניגוד לדיונים קודמים, לפני בית משפט והוועדות הפסיכיאטריות בהם חוותה התפרקות. הרי שהמשיבה לא התמוטטה, לא בהתה, לא הייתה אפסית על אף שהבינה כי מדובר בפסיכיאטרים הבודקים אותה על רקע ההליך המשפטי. זאת ועוד, בניגוד לסיבוב הקודם, העובדות עליהן נשענה חוות הדעת לא נאספו על ידי המשטרה או חוקרים פרטיים, אלא נלמדו מבדיקה קלינית מפיה של המשיבה. מסיבה זו לא הותרה בזו הפעם חקירת עדים מעבר למי שערכו את חוות הדעת, בניגוד לפעם הקודמת בה היה מדובר בחקירה משטרתית עליה התבססה הבקשה לחידוש ההליך וחוות דעתם של ד"ר ארגו וד"ר ברש. על כן ניתנה לב"כ המשיבה ההזדמנות לחקור את העדים. משכך, מדובר בהתרשמות ישירה של הפסיכיאטרים עצמם, שלמדו מפי המשיבה על הדברים שמסרה להם ובנוסף התמודדו עם כל החומרים שהוגשו בסיבובים הקודמים. מאחר שהשאלה שעמדה לפתחי היא שאלה שבמומחיות ולא שאלה עובדתיות, לא הותר להביא עדים בשאלות העובדתיות שעלו מגרסת המשיבה לפני המומחים. מומחי בית המשפט הם אובייקטיביים, פעלו כזרועו הארוכה של בית המשפט לאחר שמונו על ידו, עשו מלאכתם נאמנה, והיו בדעה אחת. על כן, לא מצאתי כי נפלו פגמים מהותיים בחוות דעתם כאשר הגיעו למסקנתם לאחר התרשמות מעמיקה מהתנהגות המשיבה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)

113. לא נעלם מעיני, כי למשיבה היו בעבר וישנן בהווה בעיות נפשיות, כפי שגם אישרו חברי פאנל המומחים בעדויותיהם בבית המשפט. אולם, אין מדובר בבעיות נפשיות פסיכוטיות של מחלת נפש במובנה המשפטי. הרושם שנותר בי הוא, שהמשיבה מעצימה את בעיותיה הנפשיות, ובכך היא מתחזה למי שחולה במחלת נפש. על כן מסקנתי היא שהמשיבה מסוגלת לעמוד לדין ויש לחדש את ההליכי ההסגרה בעניינה.

114. בטרם סיום אציון, כי נשמעו לפניי פסיכיאטרים מנוסים ווותיקים, וביניהם מי שסלל את הדרך בתחום זה בישראל, פרופ' טיאנו, וכן מומחים נוספים בעלי שם עולמי. בנוסף, שמעתי פסיכיאטרים בכירים בשירות הציבורי בישראל, רובם ככולם פעלו על פי מיטב שיקול דעתם המקצועי, ועשו את תפקידם נאמנה. ברם, כפי שציינתי, בסופו של דבר מוטל על כתפי בית המשפט להכריע בשאלה הסבוכה שעמדה לפניו וכך נעשה. אין לפניי בית המשפט אלא את שעניו רואות, ולאחר שכל המומחים נחקרו לפניי בחקירות שתי וערב במשך שעות ארוכות, התקבלה תמונה שלימה וברורה שהביאה למתן החלטתי זו. מטבע הדברים מהלכים אלה הובילו להתמשכות ההליך.

115. בנוסף, ראוי לציין את עבודתם המקצועית של ב"כ שני הצדדים, שלמדו את הסוגיות הרפואיות והעובדתיות עד תום, דבר שניכר בעת חקירותיהם בבית המשפט ובסיכומי הצדדים.

116. לאור כל האמור, אני קובעת, כי המשיבה מתחזה לגבי כושר שיפוטה ויכולת תפקודה והיא כשירה לעמוד לדין, ועל כן אני מורה על חידוש הליך ההסגרה בעניינה.

117. מועד לדיון בעתירה יקבע מיד לאחר מסירת ההחלטתי זו.

ניתנה היום, ג' סיוון תש"פ, 26 מאי 2020, במעמד ב"כ הצדדים.

חנה מרים לומפ, שופטת

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23733-08-14 ישראל נ' לייפר (עציר)